

สำนักงาน ป.ป.ช.

รวมมติปัญหาข้อกฎหมาย

เกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่เป็นประเด็นปัญหาเข้าสู่การพิจารณาของ
คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

(เล่ม ๒)

คำนำ

สำนักกฎหมาย ได้รวบรวมปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เป็นประเด็นปัญหาเข้าสู่ การพิจารณาของคณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ (เล่ม ๒) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ โดยมีการ รวบรวมที่มา ประเด็นการพิจารณา ข้อกฎหมายที่ใช้ประกอบการพิจารณา ความเห็นของคณะกรรมการ กฎหมายและระเบียบ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ให้สามารถนำมติข้อกฎหมายเหล่านี้ไปใช้เป็นแนวทางและหลักปฏิบัติในการดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักกฎหมาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมมติปัญหาข้อกฎหมายเล่ม ๒ นี้จะเป็น ประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามสมควร

สำนักกฎหมาย
มีนาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

<u>ตำแหน่ง</u>	<u>หน้า</u>
ลูกจ้างตามสัญญาจ้าง (เหมา) ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๔
บุคลากรของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๙
องคมนตรี - ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๑๙
บุคคลที่ปฏิบัติงานในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๒๕
องค์การค้ำของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค. - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๓๓
นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย - ไม่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (กรณีเหตุเกิดก่อนแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เพิ่มนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน”)	๔๐
คณะกรรมการกฤษฎีกา - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๔๓
อนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๕๐
คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๕๓
กรรมาธิการวิสามัญ - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๕๗
ผู้อำนวยการโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ - ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๖๓
คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๖๗
คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เทศบาลตำบลนาเรือง อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี - เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๗๒
สภาวิศวกร - ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๗๖

สารบัญ

<u>ภาคผนวก</u>	<u>หน้า</u>
ภาคผนวก ๑	๘๒
ภาคผนวก ๒	๘๕
ภาคผนวก ๓	๘๗
ภาคผนวก ๔	๙๐
ภาคผนวก ๕	๙๙
และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค.	
ภาคผนวก ๖	๑๐๒
ภาคผนวก ๗	๑๐๕
ภาคผนวก ๘	๑๑๒
สำนักงาน กสทช.	
ภาคผนวก ๙	๑๑๔
ภาคผนวก ๑๐	๑๑๗
ภาคผนวก ๑๑	๑๒๒
ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐	
ภาคผนวก ๑๒	๑๒๔
ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโผงแฝง	
ภาคผนวก ๑๓	๑๒๖
ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่เทศบาลตำบลนาเรือง	
ภาคผนวก ๑๔	๑๒๙

ลูกจ้างตามสัญญาจ้าง (เหมา) ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

สำนักงาน ป.ป.ท. มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายว่า ลูกจ้างเหมาตามสัญญาจ้าง (เหมา) ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือไม่ อย่างไร

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดา ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย...

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานนั้นๆ ...

๓. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์กรของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ

(ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ...

๔. พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๓) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์โทรเลข

มาตรา ๕ รัฐบาลทรงไว้ซึ่งอำนาจสิทธิ์ขาดที่จะจัดการไปรษณีย์ และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร

อำนาจนี้มอบหมายให้ไว้แก่กรมซึ่งมีสิทธิและหน้าที่จัดการไปรษณีย์ และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ขึ้น ตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร และมีหน้าที่ทำกิจการต่างๆ อันเกี่ยวกับการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ตามกฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งที่ตั้งขึ้น

มาตรา ๖ เมื่อกรมได้จัดการไปรษณีย์ขึ้นที่ใดแล้ว ห้ามมิให้บุคคลซึ่งไม่ได้รับอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ส่ง จัดให้ส่ง ผาก ส่งมอบให้แก่ผู้อื่นเพื่อไปส่ง นำส่ง หรือกระทำการอื่นเกี่ยวกับการนำส่งจดหมาย หรือไปรษณีย์บัตรโดยทางอื่นนอกจากทางไปรษณีย์

๕. พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ...

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการและแนวทางในการดำเนินการนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดของรัฐวิสาหกิจมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัท

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทมีหน้าที่เสนอแนะรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทนั้น ตามหลักการและแนวทางที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติตามมาตรา ๑๓ (๑) ทั้งนี้

๖. พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานในรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ และให้รวมตลอดถึงที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษา รัฐวิสาหกิจ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย

๗. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึง หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง

“สัญญาทางปกครอง” หมายความว่า สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๘. หนังสือคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ ที่ กค ๐๘๐๙/๑๐๕๑ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ เรื่อง การแปลงสภาพการถือครองแห่งประเทศไทยเป็นบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และหนังสือรับรองการเป็นรัฐวิสาหกิจของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท)

๙. คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ คำว่า “พนักงาน” หมายถึง พนักงาน ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนถึงผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน

๑๐. ประกาศบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เรื่อง อำนาจสิทธิ์ขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เรื่อง อำนาจสิทธิ์ขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔ สรุปได้ว่า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีอำนาจสิทธิ์ขาดแต่เพียงผู้เดียวในราชอาณาจักรในการให้บริการรับ รวบรวม ส่ง จัดให้ส่ง ผ่าก ส่งมอบให้แก่ผู้อื่นเพื่อให้ไปส่ง จ่าย และส่งมอบจดหมายและไปรษณียบัตร

๑๑. ระเบียบคณะกรรมการบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฉบับที่ ๓ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การจ้าง” ให้ความหมายรวมถึงการจ้างทำของ และการรับขนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และการจ้างเหมาบริการ...

ข้อ ๒๖ การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา ให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือผู้ว่าจ้างต่อรองและตกลงราคากับผู้ขายหรือผู้รับจ้าง แล้วให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุจัดซื้อหรือจัดจ้างได้ ภายในวงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการผู้จัดการใหญ่ตามข้อ ๒๑...

๑๒. ระเบียบ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฉบับที่ ๒๖๖ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๒๓๐ คำจำกัดความเฉพาะ

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า พนักงาน ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างของบริษัท

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท

ข้อ ๒๓๓ การที่ผู้ปฏิบัติงานผู้ใดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนตามระเบียบนี้ มิได้หมายความว่าผู้นั้นจะพ้นความรับผิดชอบจากการพิจารณาโทษทางวินัยและทางอาญา

๑๓. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๒๓๔/๒๕๕๔ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๑๔. คำพิพากษา ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง คดีหมายเลขดำที่ อท ๕๔/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๕๔/๒๕๖๓ เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ*

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จัดตั้งขึ้นในรูปแบบบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแปลงสภาพมาจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทยฯ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการทางไปรษณีย์และกิจการทางโทรคมนาคมและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องกัน อันมีลักษณะเป็นการได้รับมอบหมายให้ดำเนินการของรัฐในการให้บริการสาธารณะทางกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม และมีอำนาจหน้าที่ทำกิจการต่างๆ อันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ การรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ตามกฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้น ตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ ประกอบประกาศบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เรื่อง อำนาจสิทธิขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

เมื่อบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ผู้ว่าจ้าง) ได้ทำสัญญาจ้าง (เหมา) นำจ่ายไปรษณีย์กับผู้รับจ้าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นการจ้างทำของตามระเบียบคณะกรรมการบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฉบับที่ ๓ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในสัญญาจ้างระบุให้ผู้รับจ้างมีหน้าที่นำจ่ายสิ่งของทางไปรษณีย์จากที่ทำการไปรษณีย์ลาดกระบัง หรือจุดมอบหมายงานที่กำหนดไปส่งมอบให้ผู้รับ ณ สถานที่ต่าง ๆ ตามที่อยู่ตามเจ้าหน้าที่ในท้องที่ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน ซึ่งตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๗ ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลซึ่งไม่ได้รับมอบอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ในการนำส่ง จัดให้ส่ง รับ รวบรวม หรือส่งมอบจดหมาย หรือไปรษณีย์บัตร หรือกระทำการอื่นใด ที่เกี่ยวกับการนำส่งจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรไว้ จึงเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างจะมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการส่งหรือนำจ่ายสิ่งของทางไปรษณีย์อันเป็นหน้าที่ตามภารกิจหลักอย่างหนึ่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทยฯ (ผู้ว่าจ้าง) ซึ่งถือได้ว่า ลูกจ้างตามสัญญาจ้างดังกล่าวเป็นบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจและยังมีความรับผิดชอบทางอาญาด้วย ตามบทนิยามคำว่า “พนักงาน” ตามนัยของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ประกอบมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘

* ภาคผนวก ๑ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔

สำหรับประเด็นสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นว่า ตามที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ผู้ว่าจ้าง) ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจได้ทำสัญญาจ้าง (เหมา) นำจ่ายไปรษณีย์กับผู้รับจ้างเพื่อให้มีหน้าที่นำจ่ายไปรษณีย์ดังกล่าว ผู้รับจ้างจึงอยู่ในฐานะเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดค่านิยมคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ไว้ว่า ...และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ... ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ในการนำจ่ายไปรษณีย์จึงเป็นการใช้อำนาจเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ ซึ่งถือว่าเป็นการได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปฏิบัติงานแทนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ดังนั้น ลูกจ้างตามสัญญาจ้าง (เหมา) ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ถือได้ว่ามีสถานะเป็นลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

บุคลากรของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด

กองบังคับการปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือหาหรือว่า บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด เป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ และบุคลากรของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด เป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือไม่ อย่างไร

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดา ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐ ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๑๖ ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดประเภทและขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๒) กำหนดประเภทและขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สมควรได้รับการส่งเสริมรวมทั้งเสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๓) ประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๓/๑) ประสานงานกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อให้มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ให้เข้มแข็งและเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ศึกษาและจัดทำรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ

(๕) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการดำเนินการให้มีกฎหมายใหม่ การแก้ไขเพิ่มเติมหรือการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๖) บริหารกองทุนตามนโยบายและมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

(๗) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และคณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารแต่งตั้ง

(๘) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๗ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๔) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๔. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจตาม (ก) หรือ (ข) หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ โดยให้คำนวณเฉพาะทุนตามสัดส่วนที่เป็นของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น

๕. พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทรวงการคลังมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

๖. พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ เฉพาะที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

๗. พระราชบัญญัติคุณสมบัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของแต่ไม่รวมถึงองค์การหรือกิจการ ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสงเคราะห์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่มีใช้ธุรกิจ

(๒) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ หรือ

(๓) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) และหรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยถึงสองในสาม

๘. พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาลหรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า หรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

๙. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์กรมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

๑๐. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญและองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

๑๑. พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทรวงการคลังหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

ทั้งนี้ ความใน (๑) และ (๒) ไม่รวมถึงหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจประกันภัย

๑๒. ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง รายชื่อหน่วยงานอื่นของรัฐ

ให้กำหนดหน่วยงานดังต่อไปนี้เป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑๒) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑๓. มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่เห็นว่า ในการพิจารณาสถานะทางกฎหมายของ

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของคณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร และพนักงานของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของรัฐใน ๓ ประการ ดังนี้ (๑) อำนาจในการกำกับดูแลของรัฐที่มีต่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (๒) ทุนของรัฐที่รวมอยู่ในธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (๓) อำนาจในการตรวจสอบและดำเนินคดี

จึงวินิจฉัยได้ว่าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ยังคงมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และเมื่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร และพนักงานของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๘ ด้วยโดยผลของกฎหมาย และเห็นชอบในหลักการถึงแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรคสองแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) องค์การของรัฐบาล กิจกรรมของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รัฐ ตาม (๑) และ/หรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(๔) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รัฐ ตาม (๓) /หรือ (๑) และ/หรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(๕) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รัฐ ตาม (๔) และ/หรือ (๑) และ/หรือ (๒) และ/หรือ (๓) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

อย่างไรก็ตาม การวินิจฉัยสถานะความเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งถือว่ามีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ นั้น ให้พิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่ามีกฎหมายฉบับใดบัญญัติรับรองไว้โดยตรงถึงความเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่เสียก่อน ทั้งนี้ หากไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติรับรองถึงความเป็นรัฐวิสาหกิจของหน่วยงานไว้ จึงพิจารณาตามแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการกฎหมายและระเบียบเสนอ แล้วให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาตามแนวทางดังกล่าวต่อไป

ดังนั้น แม้ว่าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จะพ้นจากการเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามนัยบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙๗/๒๕๖๓ แต่เมื่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ยังคงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และเมื่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามความข้างต้นแล้ว คณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร และพนักงานของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จึงอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่นกัน

อนึ่ง จากผลการพิจารณาข้างต้น ให้สำนักกฎหมายพิจารณาแก้ไขประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้สอดคล้องกับมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการพิจารณาความเป็นรัฐวิสาหกิจของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และแจ้งเวียนมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนราชการภายในที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขระเบียบ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑๔. หนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๕๐๘/๖๒๘๖ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เรื่อง การจัดตั้งบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สรุปได้ว่า เนื่องจากกิจการการบินของประเทศไทยได้เริ่มต้นมาเป็นเวลานาน แต่ปรากฏว่ายังไม่มีศูนย์ซ่อมอากาศยานเปิดบริการเป็นส่วนรวมของประเทศ หน่วยงานหรือผู้ครอบครองอากาศยานต่างทำการซ่อมกันเองตามขีดความสามารถ การซ่อมนอกเหนือจากนั้นจะส่งซ่อมกับบริษัทต่างประเทศ ทั้งที่บุคลากร ทรัพยากร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสถาบันการศึกษาของประเทศไทยมีความสามารถ ประกอบกับนโยบายรัฐบาลต้องการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินแห่งภูมิภาค จึงเห็นว่ามีจำเป็นต้องจัดตั้งบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด (Thai Aviation Industries Co., Ltd.) เพื่อเป็นหน่วยงานให้บริการซ่อมบำรุงอากาศยานให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน โดยมีสาระสำคัญ คือ (๑) มีทุนจดทะเบียนขั้นต้น ๑๐๐ ล้านบาท โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๗๐ กองทัพอากาศ (กองทุนสวัสดิการทหารอากาศ) ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๓๐ (๒) รัฐสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๗๐ ล้านบาท ให้ สสว. เป็นทุนในการจัดตั้ง (๓) กำหนดให้สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร โดยเช่าพื้นที่ในอาคารที่ทำการเดิมของหน่วยงานในสังกัดกองทัพอากาศ

๑๕. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๑๔๘๕๒ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การจัดตั้งบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม สรุปได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ ลงมติเห็นชอบในหลักการที่จะให้จัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินกิจการซ่อมอากาศยาน โดยคณะรัฐมนตรีมีข้อสังเกตว่า กิจการดังกล่าวมีฐานลูกค้าแน่นอนแล้วจำนวนหนึ่ง และบุคลากรของกองทัพอากาศมีความสามารถเพียงพอ จึงให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมนำข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงกลาโหม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดรูปแบบขององค์กรที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินและบุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑๖. หนังสือสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ นร ๕๓๔๓/๒๖๙๔ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึง ผู้กำกับการ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน กองบังคับการปราบปราม สรุปได้ว่า บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด เป็นการลงทุนระหว่าง สสว. กับกองทุนสวัสดิการกองทัพอากาศโดย สสว.

ถือหุ้นร้อยละ ๕๑ และกองทุนสวัสดิการทหารอากาศถือหุ้นร้อยละ ๔๙ ขณะจัดตั้งได้มีการพิจารณาเบื้องต้นว่า บริษัทฯ ไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ ต่อมาปี ๒๕๔๙ กองทัพบกขอให้กระทรวงการคลัง แจ้งสถานะของบริษัท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจได้มีความเห็นว่า บริษัทฯ ไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังเห็นว่าบริษัทฯ ไม่เป็นหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และพนักงานของบริษัทฯ ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ออกใช้บังคับภายหลัง

๑๗. รายงานการประชุมตั้งบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด กำหนดให้กรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัท คือ พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทนา (ตำแหน่งขณะนั้นคือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ) หรือพลอากาศโท สิทธิพร ไชยหลาก ลงลายมือชื่อร่วมกับนายวิวัฒน์ วินิจฉัยกุล (ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม) หรือนายพลเชษฐ์ ลิขิตธนสมบัติ รวมเป็นสอง และประทับตราสำคัญของบริษัท

๑๘. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจี้ที่ ๑๑๔๙/๒๕๕๖ เป็นกรณีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๖ ให้ สสว. จัดตั้งบริษัทจำกัดโดยจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ชื่อว่า “บริษัท ส่งเสริมการค้าเอสเอ็มอี” จำกัด และ “บริษัท อุตสาหกรรมขนมไทย จำกัด” ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมและ สสว. ได้แต่งตั้งข้าราชการและพนักงานในสังกัดร่วมเป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าว และ สสว. ได้นำเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวร้อยละ ๙๙.๙๙ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ต่อมาเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจทำให้บริษัทขาดสภาพคล่องทางการเงินจนกระทั่งไม่มีเงินเพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจและไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ จึงต้องการปิดบริษัทและชำระบัญชีตามกฎหมายต่อไป แต่มีปัญหาที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับบริษัทที่จะปิดดังกล่าวว่ามีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

สสว. ได้เคยหารือปัญหาในประเด็นเดียวกันนี้ไปยังกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณแล้ว และทั้งกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณมีความเห็นว่า เมื่อมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่าให้ สสว. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น ดังนั้น แม้ สสว. จะถือหุ้นในบริษัท ส่งเสริมการค้าเอสเอ็มอี จำกัด และบริษัท อุตสาหกรรมขนมไทย จำกัด ถึงร้อยละ ๙๙.๙๙ ก็ไม่ได้ทำให้บริษัทดังกล่าวมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายนั้นแต่อย่างใดไม่ และกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณได้แจ้งความเห็นดังกล่าวไปยัง สสว. แล้ว แต่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องการความชัดเจนในการดำเนินการเกี่ยวกับบริษัททั้งสองเท่านั้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) พิจารณาข้อหารือนี้แล้วเห็นชอบด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณดังกล่าว ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาแล้วว่า บริษัท ส่งเสริมการค้าเอสเอ็มอี จำกัด และบริษัท

อุตสาหกรรมชนมไทย จำกัด นั้น มิได้มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่าการปิดบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจจะต้องดำเนินการตามกฎหมายใด

๑๙. กฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง หน้า ๙ เรื่อง เปรียบเทียบโครงการที่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ และภายใต้ พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๖๒ สรุปได้ว่า นิยามคำว่า “ร่วมลงทุน” หมายถึง ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใดหรือมอบหมายให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวโดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทานหรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด โดยมีเป้าหมายในการใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และนวัตกรรมของเอกชนในการให้บริการสาธารณะโครงการร่วมทุนและการถ่ายทอดไปยังหน่วยงานและบุคลากรภาครัฐ ใน ๘ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ มีกำหนดระยะเวลาตามแผนร่วมลงทุน คือ ๑๐ ปี (ครั้งแรกมีระยะเวลาถึงปี ๒๕๗๐) และในกิจการท่าอากาศยาน การขนส่งทางอากาศ ตามความในมาตรา ๗ (๓) มีทั้งหมด ๔ โครงการ แต่ยังไม่มีการประมาณการมูลค่าการลงทุน

๒๐. โครงการร่วมลงทุนภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยนายทวีศักดิ์ มีญาณเยี่ยม นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปได้ว่า โครงการตามกฎหมายร่วมลงทุนฯ จะต้องเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่หน่วยงานเจ้าของโครงการประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ (ไม่รวมกิจการเชิงพาณิชย์ที่เป็นการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ) ไม่ว่ากิจการดังกล่าวจะริเริ่มโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนก็ตาม ซึ่งกิจการของรัฐจะต้องเป็นกิจการที่ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกันมีหน้าที่ต้องทำตามที่กฎหมายจัดตั้งของแต่ละหน่วยงานกำหนดให้ต้องกระทำซึ่งรวมถึงกฎหมายในระดับลูกบทในระดับพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวงที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐต้องทำด้วย และต้องเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องร่วมรับผลกำไรหรือขาดทุนร่วมกับเอกชนด้วย มิใช่ลักษณะของการออกใบอนุญาตหรือให้สัมปทานที่มีกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ กำหนดให้มีหน่วยงานกำกับดูแลแต่อย่างใด

ในส่วนของข้อยกเว้นของพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ บทความดังกล่าวยังคงกล่าวถึงซึ่งมิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น ในชั้นการตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น ได้มีประเด็นในการที่หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ประสงค์จะเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายในกิจการของตนเอง เพื่อให้เกิดความชัดเจนเช่นเดียวกันกับกิจการให้สัมปทานปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรแร่ในกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ และปี ๒๕๕๖ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตัดหลักการดังกล่าวออก และให้พิจารณาโครงการที่จะเป็นการร่วมทุนตามมาตรา ๗ เป็นสำคัญ ซึ่งต้องเป็นการลงทุนร่วมรับผลกำไรหรือขาดทุนกับเอกชนด้วย

นอกจากนี้ ยังมีข้อยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายร่วมทุนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะอื่น ได้แก่

(๑) การจัดสิ่งปลูกสร้างและมูลฝอยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความ

เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๔/๑ ได้กำหนดการให้ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด และกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๒) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชัดเจนแน่นอน การร่วมทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนลงทุนให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยให้ถือว่าการร่วมลงทุนกับเอกชนหรือการให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนนั้นได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแล้ว

(๓) การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ กฎหมายได้กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๔) การจัดสรรคลื่นความถี่ตามกฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกฎหมายกำหนดว่า มิให้ถือว่าเป็นการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^๒

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๖ กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐ และเมื่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เข้าร่วมทุนกับกองทุนสวัสดิการกองทัพอากาศโดยถือหุ้นในบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ร้อยละ ๕๑ บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด เป็นบริษัทจำกัดที่รัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ดังนั้น บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด จึงเป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อพิจารณาในประเด็นแรกแล้วว่า บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น พนักงานหรือบุคลากรของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

^๒ ภาคผนวก ๒ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

องคมนตรี

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาองคมนตรี กรณีไม่นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งหรือเพื่อทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย และส่งเรื่องกลับคืนมาให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมพิจารณาทบทวนการเสนอแต่งตั้งผู้กล่าวหาให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีขอให้ตรวจสอบว่าองคมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้นาย ส. นาย จ. และนาย อ. ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสหรือไม่ ซึ่งกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณามีคำสั่งแทน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า องคมนตรีซึ่งสังกัดสำนักงานองคมนตรี โดยสำนักงานองคมนตรีเป็นส่วนราชการในพระองค์ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ กำหนดว่า ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นหน่วยงานของรัฐ เรื่องกล่าวหาไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๙ และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาให้ผู้กล่าวหาทราบ

ต่อมาผู้กล่าวหาได้มีหนังสือขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทบทวนคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณา เนื่องจากเห็นว่า องคมนตรีเป็นข้าราชการและเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งต่อมาสำนักไต่สวนการทุจริตภาครัฐ ๑ ได้มีหนังสือขอให้สำนักกฎหมายให้ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมายว่า องคมนตรีมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ อย่างไร และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ อย่างไร

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

มาตรา ๑๒ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือข้าราชการเว้นแต่การเป็นข้าราชการในพระองค์ในตำแหน่งองคมนตรี และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ

มาตรา ๑๔ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

การจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๙๖ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระและดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบ ราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย...

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๒) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔ การจัดระเบียบบริหารราชการในพระองค์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยตามพระราชบัญญัตินี้

การจัดระเบียบราชการในพระองค์และการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ และสถานภาพของข้าราชการในพระองค์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ส่วนราชการในพระองค์ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและไม่เป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายอื่นใด ทั้งนี้ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้หรือในพระราชกฤษฎีกา

ส่วนราชการในพระองค์ส่วนราชการใดจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลให้ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้หรือในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ เมื่อพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับแล้ว ให้ยกเลิก

(๑) มาตรา ๔๖ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) ลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ และมาตรา ๑๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) มาตรา ๑๐ (๓) และ (๔) มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๔๒ (๖) (๗) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการได้รับบำเหน็จบำนาญ ให้ถือว่าข้าราชการในพระองค์เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี แต่การพ้นจากราชการให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชกฤษฎีกาจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การรับบำเหน็จบำนาญ การรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ของข้าราชการในพระองค์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๔. พระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๓ ส่วนราชการในพระองค์มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานองคมนตรี

(๒) สำนักพระราชวัง

(๓) หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์

ส่วนราชการในพระองค์ตามวรรคหนึ่งให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิบัติภารกิจราชการในพระองค์ถวายองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ตามพระราชอัธยาศัยขึ้นตรงต่อพระมหากษัตริย์

มาตรา ๑๐ ข้าราชการในพระองค์ ได้แก่ข้าราชการดังต่อไปนี้

(๑) องคมนตรี

(๒) ข้าราชการในพระองค์ฝ่ายพลเรือน

(๓) ข้าราชการในพระองค์ฝ่ายทหาร

(๔) ข้าราชการในพระองค์ฝ่ายตำรวจ

บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ตามมาตรานี้ ทั้งนี้ เว้นแต่การมีสภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๒ การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งองคมนตรีให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การปฏิบัติหน้าที่ขององคมนตรี นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว องคมนตรีในฐานะข้าราชการในพระองค์มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจตามที่พระมหากษัตริย์ทรงกำหนดหรือทรงมอบหมาย

ให้องคมนตรีได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่น รวมทั้งบำเหน็จบำนาญ หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามที่พระมหากษัตริย์ทรงกำหนด ตามพระราชอัธยาศัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓/๑ การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

๖. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๕ ข้าราชการพลเรือนมี ๒ ประเภท คือ

(๑) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับบรรจุแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ

(๒) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในพระองค์พระมหากษัตริย์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๗ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการพลเรือนในพระองค์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง การบรรจุ การแต่งตั้ง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ การรักษาจรรยา การรักษาวินัย การออกจากราชการ

การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการอื่นตามที่จำเป็นของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบต่อพระราชอำนาจตามวรรคหนึ่ง

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองจะกำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมด หรือบางส่วน มาใช้บังคับหรือจะกำหนดให้แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

๗. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๗ การแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในชั้นศาลใด ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งในแต่ละศาลในชั้นศาลซึ่งจะต้องไม่สูงกว่าตำแหน่งที่ผู้นั้น เคยดำรงมาก่อนการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน และเมื่อได้รับความเห็นชอบในการแต่งตั้งแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^๓

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคห้า กำหนดให้บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้หรือในพระราชกฤษฎีกา และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคสอง กำหนดให้บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ตามมาตรา ๓ นี้ เว้นแต่การมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เมื่อความปรากฏว่าทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มิได้กำหนดสถานะของข้าราชการในพระองค์ไว้เป็นอย่างอื่น และแม้ว่าองคมนตรีจะมีสถานะเป็นข้าราชการในพระองค์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒ ประกอบพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑) และมีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือน ประเภทข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ (๒) เข้าบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “เจ้าพนักงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่องคมนตรีก็ไม่อาจที่จะมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้โดยผลของกฎหมายดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และเมื่อองคมนตรีไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แล้ว องคมนตรีย่อมไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๘ (๒)

^๓ ภาคผนวก ๓ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นชอบกับข้อพิจารณาเพิ่มเติมของสำนักกฎหมายที่ว่า แม้องคมนตรี จะมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามความในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกา จัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ก็ไม่มีสถานะ เป็นเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติตามนियามาตรา ๔ ได้ เนื่องจากองคมนตรีไม่อาจมีสถานะเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายฉบับใดได้ เว้นแต่พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา ที่เกี่ยวข้องจะกำหนดไว้ และแม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเคยมีมติวางเป็นหลักการว่า หากกฎหมายที่บัญญัติ ให้มีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ บัญญัติให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญาย่อมอยู่ภายใต้ नियามของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม แต่มติดังกล่าวไม่อาจที่จะนำมาเทียบเคียง ใช้อำนาจตามข้อหาหรือได้

ดังนั้น แม้องคมนตรีจะมีสถานะภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามความ ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ตาม แต่องคมนตรีไม่อาจมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ได้ กรณีกล่าวหาองคมนตรี ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงไม่อยู่ในหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจัย แต่อย่างใด

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ วาระที่ ๔.๔.๑ พิจารณาแล้วมีมติ ไม่รับเรื่องไว้พิจารณา

บุคคลที่ปฏิบัติงานในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ขอหารือสถานะความเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของบุคคลที่ปฏิบัติงานในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติว่าบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐ และไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ ดังนั้น บุคคลซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑^๔

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้รับไว้ก่อนวันที่บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะพ้นสภาพจากการเป็นรัฐวิสาหกิจ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาประจำสำนักกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ ในการประชุมครั้งที่ ๑ - ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าพนักงานของรัฐของผู้ถูกร้อง เนื่องจากมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่า ขณะโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยได้มีการยกเลิกกฎหมาย จำเลยจึงไม่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา จึงไม่อาจลงโทษจำเลยในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้ ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับกรณีของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งพ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจแล้ว จึงมีประเด็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจในการไต่สวนพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่กระทำความผิดก่อนวันที่บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่ ใดๆ ที่ประชุมจึงมีมติให้หารือสำนักกฎหมาย

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบ ราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย...

^๔ ภาคผนวก ๔ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมาย และได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒
มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้ นอกจากผู้เป็นเจ้าของพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

๕. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด และให้หมายความรวมถึง

(๑) องค์การมหาชน

(๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

(๓) หน่วยงานหรือองค์การของรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ

(๔) นิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และ

(๕) ผู้ออกหลักทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

๗. มติที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๑๑๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ

๗.๒ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เรื่อง เสนอพิจารณามติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับสถานะความเป็นหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

๗.๓ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามที่สำนักกฎหมายเสนอว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะมีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ต่อเมื่อบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งในการวินิจฉัยสถานะความเป็นรัฐวิสาหกิจของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ โดยจะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่ามีกฎหมายฉบับใดบัญญัติรับรองไว้ โดยตรงถึงความเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่เสียก่อน โดยหากไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติรับรองถึงความเป็นรัฐวิสาหกิจของหน่วยงานไว้ จึงค่อยพิจารณาตามแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บัญญัติรับรองความเป็นรัฐวิสาหกิจของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไว้โดยตรง แต่ได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดบทบาทนิยามของรัฐวิสาหกิจไว้เป็นการเฉพาะจำนวน ๘ ฉบับ ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘
๓. พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๕. พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘
๖. พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
๘. พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

อนึ่ง เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดบทนิยามของรัฐวิสาหกิจไว้เป็นการเฉพาะจำนวน ๘ ฉบับ ข้างต้น ประกอบแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นองค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล

(๒) เป็นกิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

(๓) เป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(๔) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

ดังนั้น เมื่อบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นองค์การของรัฐบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือเป็นกิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ ประกอบกับไม่มีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐมีส่วน การถือหุ้นในบริษัทเกินกว่าร้อยละห้าสิบ จึงส่งผลให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามบทนิยามของกฎหมายทั้งแปดฉบับข้างต้นและตามแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้

สำหรับการวินิจฉัยสถานะความเป็นหน่วยงานของรัฐของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จะต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดไว้ในเรื่องหลักการจำแนกประเภท หน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณาความเป็นหน่วยงานของรัฐไว้ โดยจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับหน่วยงานนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากหน่วยงานใด มีความสัมพันธ์กับรัฐสูงก็จะถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยหลักเกณฑ์จะพิจารณาจาก (๑) ที่มาของการจัดตั้ง ว่ามีการจัดตั้งโดยใช้กฎหมายใด (๒) อำนาจในการแต่งตั้งผู้บริหาร (๓) อำนาจในการกำกับดูแลของรัฐ (๔) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจการ และ (๕) วิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม

เมื่อบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแต่เดิมมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ จึงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดของกระทรวงคมนาคม แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ กระทรวงการคลังได้ลดสัดส่วนการถือหุ้น ในบริษัทลงต่ำกว่าร้อยละห้าสิบ จึงส่งผลให้บริษัทหลุดพ้นจากสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจ อันมีผลให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พ้นจากการกำกับดูแลของกระทรวงคมนาคมตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา อีกทั้งแหล่งที่มารายได้ของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ก็ได้มาจากการประกอบธุรกิจของ บริษัท รวมถึงวิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ก็เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในรูปแบบของการทำนิติกรรมสัญญาเป็นหลัก โดยไม่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจรัฐบังคับฝ่ายเดียวแต่ประการใด ดังนั้น บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐเพียงพอที่จะถือได้ว่ามีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดไว้

ในการนี้ เมื่อบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐ และไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ ดังนั้น บุคคลซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^๕

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า จากรายงานข้อมูลผู้ถือหุ้นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีรายละเอียดการถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำนวนสูงสุด ๕ ลำดับ ดังนี้ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคาร ออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ แม้การถือครองหุ้นโดยกระทรวงการคลังและธนาคารออมสินรวมกันน้อยกว่าร้อยละห้าสิบตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาตามนัยนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ นอกจากหมายถึงข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังหมายความรวมถึงเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบอบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในแง่ความเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งต้องเป็นพนักงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ เห็นว่า กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง ได้จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และกระทรวงการคลัง ได้มีคำสั่ง ที่ ๔๙๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนรวมวายุภักษ์ขึ้นเป็นการภายใน ในกระทรวงการคลัง ขึ้นตรงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แม้ต่อมากระทรวงการคลังได้เสนอให้มีการแปรสภาพกองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง ในปี ๒๕๕๖ เพื่อบริหารจัดการหลักทรัพย์ของรัฐในลักษณะการลงทุนเชิงรุก โดยให้คงโครงสร้างการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์ภายหลังการแปรสภาพให้มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ใช้กำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์ ในปี ๒๕๕๖ โดยมีกลไกการกำกับการแปรสภาพให้มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ใช้กำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์ ในปี ๒๕๕๖ โดยมีกลไกการกำกับการดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์ ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยประธานคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทน. ๕๘/๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์ไว้โดยเฉพาะ จึงส่งผลให้กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง มีสถานะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อรวมข้อมูลผู้ถือหุ้นได้แก่ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖

^๕ ภาคผนวก ๔ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๒) ธนาคาร ออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ รวมกันเท่ากับร้อยละ ๑๗.๐๗ จึงเป็นกรณีที่รัฐถือครองหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ และส่งผลให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

อีกทั้ง เมื่อพิจารณาตามนัยนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดบทนิยามให้มีความหมายครอบคลุมถึงหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เดิมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ แม้ต่อมาได้มีการลดสัดส่วนการถือครองหุ้นตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่เมื่อพิจารณารวมกับการถือครองหุ้นโดยกองทุนวายุภักษ์ หนึ่งตามเหตุผลข้างต้น จึงส่งผลให้การถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นกรณีที่รัฐถือครองหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ และยังคงมีสถานะเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่หาหรือว่าหากยังคงมีอำนาจตรวจสอบและไต่สวนจะปรับบทความผิดตามกฎหมายใด ในกรณีเห็นว่า การพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่ และปรับบทกฎหมายใด ย่อมเป็นดุลพินิจของมีผู้มีอำนาจดำเนินการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กรณีดังกล่าวจึงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมาย

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.^๖

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติว่าบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้ “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ด้วย โดยอาศัยอำนาจการตีความตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แล้วเห็นว่า จากรายงานข้อมูลผู้ถือหุ้นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีรายละเอียดการถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำนวนสูงสุด ๕ ลำดับ ดังนี้ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคาร ออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ แม้การถือครองหุ้นโดยกระทรวงการคลังและธนาคารออมสินรวมกันน้อยกว่าร้อยละห้าสิบตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาการถือครองหุ้นของกองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง เห็นว่า กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และกระทรวงการคลัง ได้มีคำสั่ง

^๖ ภาคผนวก ๔ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๖

ที่ ๔๙๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนรวมวายุภักษ์ขึ้นเป็นการภายในในกระทรวงการคลัง ขึ้นตรงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แม้อต่อมากระทรวงการคลังได้เสนอให้มีการแปรสภาพกองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่งในปี ๒๕๕๖ เพื่อบริหารจัดการหลักทรัพย์ของรัฐในลักษณะการลงทุนเชิงรุก โดยให้คงโครงสร้างการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่งภายหลังการแปรสภาพให้มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ใช้กำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ในปี ๒๕๕๖ โดยมีกลไกการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดยในบริบทดังกล่าวเห็นว่า ในเนื้อหาของทรัพย์สินที่ลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ส่วนหนึ่งเป็นทรัพย์สินของกระทรวงการคลัง อันเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่งในการออกตราสารทุน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยประธานคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทน. ๕๘/๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์ไว้โดยเฉพาะ ฉะนั้น ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงส่งผลให้กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง มีสถานะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อรวมข้อมูลผู้ถือครองหุ้น ได้แก่ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคาร ออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ รวมกันเท่ากับร้อยละ ๖๗.๐๗ จึงเป็นกรณีที่รัฐถือครองหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ และส่งผลให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ยังคงมีสถานะเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามแนวทางการตีความกฎหมาย คำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว (เทียบเคียงตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ วาระที่ ๔.๑) อีกทั้งยังส่งผลให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นพนักงานในองค์กร บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ มีสถานะเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ด้วย และด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลให้การถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีรัฐถือหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ยังคงมีสถานะเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ และคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีสถานะเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามตาม “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งอยู่ในกรอบหน้าที่และอำนาจตรวจสอบและไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ ประกอบมาตรา ๔ ของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

อนึ่ง สำหรับประเด็นที่หาหรือว่า หากยังคงมีอำนาจตรวจสอบและไต่สวน จะปรับบทความผิดตามกฎหมายใด เห็นว่า การพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่และปรับบทความผิดตามกฎหมายใด เป็นอำนาจของผู้มีอำนาจตรวจสอบและไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในชั้นนี้ จึงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวินิจฉัยหรือให้ความเห็นแต่ประการใด

องค์การค้ำของ สกสค.

และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค.

สำนักงาน ป.ป.ท. มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ส่งเรื่องกล่าวหา นาย ก. เลขาธิการคณะกรรมการ สกสค. และรักษาการผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. กับพวก รวม ๑๐ คน ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งได้รับเรื่องเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ และสำนักไต่สวนการทุจริตภาครัฐ ๑ ได้รับเรื่อง เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

องค์การค้ำของ สกสค. มีหนังสือ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะองค์การค้ำของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) และสถานะพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค. ซึ่งสำนักไต่สวนการทุจริตภาครัฐ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฎหมายและระเบียบพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะขององค์การค้ำของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค.

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ...

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ...

(๔) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคล บรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว

(๔) ไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น

ในการดำเนินการตาม (๔) ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) ให้รวมถึงการดำเนินการกับบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้หรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายด้วย

ในการดำเนินคดีตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) ให้ใช้บังคับกับการดำเนินการในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) และคดีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวข้องกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกันด้วย

๓. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย

๔. พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๖๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอื่นที่คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามอบหมาย

(๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

นอกจากอำนาจและหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์รวมทั้งให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ถูกรวมสิทธิ หรือมีสิทธิครอบครองในทรัพย์สินหรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) ทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงใด ๆ

(๓) เข้าร่วมลงทุนกับนิติบุคคลอื่น ในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๔) กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๕) สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๖๘ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) เงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

(๓) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ จากการลงทุนและการจัดหาผลประโยชน์

(๔) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่นรวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๕) ผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินและการดำเนินกิจการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๖) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕)

รายได้ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๘๓ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิต่าง ๆ ของคุรุสภาตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ ดังนี้

(๑) องค์กรค้าของคุรุสภาและส่วนการลงทุนหรือสวัสดิการไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) ส่วนที่นอกเหนือจาก (๑) ไปเป็นของคุรุสภา

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการขององค์กรค้าคุรุสภาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและมีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันอย่างเสรีได้

๕. ข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าด้วยการบริหารสำนักงาน พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ ๖ ให้สำนักงานแบ่งส่วนงาน ดังนี้

(๑) หน่วยตรวจสอบภายใน

(๒) สำนักอำนวยการ

(๑๔) องค์การค้ำของ สกสค.

ข้อ ๒๐ องค์การของ สกสค. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหาผลประโยชน์ให้แก่สำนักงานเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนสวัสดิการและสวัสดิภาพ

(๒) บริการส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการจัดระบบการศึกษาของชาติในด้านต่าง ๆ

ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการพิมพ์ หนังสือเรียน และเอกสารทางการศึกษา

(ข) ดำเนินการผลิตอุปกรณ์การศึกษา

(ค) ดำเนินงานกิจการค้ำเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดหาเครื่องเขียน แบบเรียน และอุปกรณ์การศึกษา

(ง) บริการธุรกิจทางการศึกษา

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานกับส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๑ ให้ผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสังกัด รวมทั้งควบคุม ดูแล และรับผิดชอบการดำเนินงานขององค์การค้ำของ สกสค. และหรือตามที่เลขาธิการมอบหมาย

ให้ผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. มาจากการสรรหา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๖. ข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าด้วยการบริหารงานองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งประจำ ปฏิบัติงานเป็นประจำ และได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากองค์การของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นประธาน

(๒) กรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการ

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการดำเนินงานขององค์การ

(๒) ให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานหรือแผนธุรกิจที่ผู้อำนวยการเป็นผู้จัดทำ

(๓) พิจารณาอนุมัติงบประมาณขององค์การ

(๔) อนุมัติการจ่ายเงินค่าใช้จ่าย และค่าดำเนินการธุรกรรมทางการค้าในส่วนที่เกินจากอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ

(๕) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการให้เป็นไปตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานหรือแผนธุรกิจ รวมตลอดทั้งกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ คำสั่ง ประกาศของ คณะกรรมการ สกสค. คณะกรรมการ และวัตถุประสงค์ขององค์การ

(๖) ส่งเป็นหนังสือให้ผู้อำนวยการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการขององค์การ และส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การ

(๗) ส่งเป็นหนังสือให้ผู้อำนวยการระงับ หรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ คำสั่ง หรือประกาศของคณะกรรมการ สกสค. คณะกรรมการ และวัตถุประสงค์ขององค์การ

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การ

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย เพื่อช่วยเหลือภารกิจของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการ ควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานขององค์การตามกฎหมาย นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และข้อบังคับ ระเบียบ มติ คำสั่ง ประกาศของคณะกรรมการ สกสค. คณะกรรมการ และวัตถุประสงค์ขององค์การ และเป็น ผู้บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบ ต่อการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อช่วยปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ โดยไม่มีฐานะเป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง ตามข้อบังคับนี้

มติคณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ^๗

คณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบดำเนินงาน ด้านสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินงาน ตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงเป็นหน่วยงานของรัฐ

^๗ ภาคผนวก ๕ มติคณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

องค์การค้ำ สกสค. เป็นส่วนงานหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๘๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาว่าด้วยการบริหารสำนักงาน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ (๑๔) องค์การค้ำของ สกสค. จึงเป็นหน่วยงานของรัฐ สอดคล้องกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๕๖/๒๕๔๖ และเรื่องเสร็จที่ ๑๒๖/๒๕๔๙

ผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. ผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. ที่ปรึกษาองค์การค้ำของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค. เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การค้ำของ สกสค. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการบริหารองค์การค้ำของ สกสค. ตามข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาว่าด้วยการบริหารงานขององค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๐ มีอำนาจพิจารณางบประมาณขององค์การค้ำ อนุมัติการจ่ายเงิน และคำดำเนินการธุรกรรมทางการค้ำในส่วนที่เกินจากอำนาจของผู้อำนวยการ คณะกรรมการบริหารองค์การค้ำของ สกสค. เป็นกรรมการของหน่วยงานของรัฐ จึงมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ในอำนาจใต้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ประกอบกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เคยมีมติในการประชุมครั้งที่ ๘๕๙ - ๓๐/๒๕๖๐ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งมีมติว่า ผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวน ดังนี้ เมื่อมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการองค์การค้ำของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้ำของ สกสค. มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐาน ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้

นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี กับพวก กรณีดำเนินการกั๊ยืมเงินจากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้ดำเนินการก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษา อันเป็นการกระทำที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีได้รับความเสียหาย ซึ่งขณะเกิดเหตุเป็นช่วงเวลาก่อนที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ จะกำหนดให้เพิ่มความว่า “เจ้าพนักงาน หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” เป็น (๑๖) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๕๙/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้สำนักกฎหมายและสำนักคดี รวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยเกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาของผู้ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พร้อมทั้งศึกษาวิเคราะห์ และสรุปผลการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว แล้วส่งให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๔ พิจารณาและทำความเข้าใจ แล้วเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาโดยเร็วอีกครั้งหนึ่ง

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่”

๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา

“พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา

๓. คำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง

(๑) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๒๔๘ - ๑๕๒๔๙/๒๕๕๗

สรุปได้ว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยของโจทก์ ซึ่งพนักงานมหาวิทยาลัยดังกล่าว คือ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดนิยามของ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” ว่า หมายถึง

บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งความหมายของ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” ตามกฎหมายฉบับนี้ แตกต่างจากความหมายของ “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” ตามกฎหมายฉบับเดียวกัน กล่าวคือ “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” หมายถึงบุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา โดยหากเปรียบเทียบข้อแตกต่างสำคัญระหว่าง “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” กับ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” แล้ว จะเห็นได้ชัดว่า “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” เป็นบุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา จึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ส่วน “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” เป็นบุคคลที่ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้เป็นพนักงาน จึงถือไม่ได้ว่าเป็นข้าราชการ อีกทั้งค่าจ้างหรือค่าตอบแทนพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาก็มิใช่เงินเดือนอันมีที่มาจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา แม้พระราชบัญญัตินี้จะระบุว่า พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาความหมายของพนักงานมหาวิทยาลัย ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนตามข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิแล้ว ล้วนได้ความตรงกันว่าพนักงานมหาวิทยาลัยทั้งสองประเภทได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหมวดเงินเดือนทุนทั่วไปหรือรายได้ของมหาวิทยาลัย เมื่อจำเลยเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมิใช่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและไม่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับใดกำหนดให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาเป็นเจ้าพนักงาน จำเลยจึงไม่อยู่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และศาลไม่อาจลงโทษจำเลยในฐานะเจ้าพนักงานผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๗ และ ๑๖๑ ได้

(๒) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๕๙/๒๕๕๘

สรุปความได้ว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยทุจริต เห็นว่า คำว่า “เจ้าพนักงาน” หมายถึง ข้าราชการ หรือบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย กล่าวคือ ในการแต่งตั้งนั้นมีกฎหมายระบุถึงวิธีการแต่งตั้งไว้และได้มีการแต่งตั้งถูกต้องตามกฎหมายที่ระบุไว้นั้น ซึ่งอาจเป็นกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายทั่วไปให้เป็นเจ้าพนักงาน ดังนี้ แม้จำเลยได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ แต่กฎหมายดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติระบุให้นายกสภามหาวิทยาลัยนี้เป็นเจ้าพนักงาน จำเลยจึงมิใช่เจ้าพนักงานตามกฎหมาย การกระทำของจำเลยจึงไม่อาจเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^๔

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า นิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ได้มีการกำหนดขึ้นโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งหมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ แต่จากรายงานการไต่สวนเบื้องต้น เหตุเกิดในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓ ก่อนพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาฉบับดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญาก่อนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดนิยามของเจ้าพนักงาน อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้น บัญญัติเป็นความผิด และจากการได้ศึกษาวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาพบว่า ศาลฎีกาได้วินิจฉัยสถานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา โดยการจะพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นเจ้าพนักงาน ต้องพิจารณาว่า บุคคลนั้นเป็นข้าราชการหรือมีทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดให้เป็นเจ้าพนักงานหรือไม่ หากมิใช่ข้าราชการหรือไม่มีทบัญญัติของกฎหมายกำหนดดังกล่าว ก็ไม่อยู่ในฐานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา จากข้อเท็จจริงในสำนวนคดีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔ กำหนดว่า “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามพระราชบัญญัตินี้โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา และ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ว่าด้วย คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๕ (ข) (๑) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ต้องไม่เป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัย และการรับเบี้ยประชุมจะได้รับจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่มหาวิทยาลัยได้รับนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้แผ่นดิน ตามระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนั้น นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ จึงมิใช่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และมีใช้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากมิใช่บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มิได้กำหนดให้ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการ สภามหาวิทยาลัยเป็นเจ้าพนักงาน ดังนั้น นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ จึงมิใช่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

^๔ ภาคผนวก ๖ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

คณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักกฎหมาย ขอให้พิจารณาตอบข้อหารือของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในประเด็นเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีกรณีที่จะต้องพิจารณาว่าตำแหน่งคณะกรรมการกฤษฎีกามีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ หรือไม่ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นเห็นว่า ตำแหน่งคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่อยู่ในความหมายของนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่รัฐ” ตามมาตรา ๔ เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย ให้ความเห็นทางกฎหมาย และเสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีในการให้มี ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีได้ใช้อำนาจทางปกครอง และมีได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย...

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตีความและวินิจฉัย ทั้งนี้ มติในการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๐๒ ในการดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๓) อย่างน้อยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นพร้อมหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งหลักฐานการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยในกรณียื่นเป็นเอกสารผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย ทั้งนี้ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

หลักเกณฑ์ ระยะเวลา การขยายระยะเวลา วิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และหลักฐานประกอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยอาจกำหนดให้ยื่นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ การกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับรูปแบบและวิธีการใช้อิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เอกสารได้ด้วย รวมทั้งให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นตามกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง
(๒) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด นอกจาก (๑) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปี ตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีตาม (๑) ถ้าพ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ภายในหนึ่งเดือน ผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีตาม (๑) หรือ (๒) ถ้าเจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

๒. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

๗.๑ สำหรับข้าราชการพลเรือน

๗.๑.๑ หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม

๓. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๗ คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๒) รับผิดชอบให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐหรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๓) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย

มาตรา ๖๒ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการพัฒนากฎหมายและศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

(๒) พิจารณาและจัดทำร่างกฎหมายตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมายและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย

(๓) ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการร่างกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ

(๔) ให้ความเห็นหรือปฏิบัติงานอื่นอันเกี่ยวกับกฎหมายให้แก่หน่วยงานของรัฐ หรือตามที่รัฐบาลต่างประเทศหรือสถาบันระหว่างประเทศร้องขอ

(๕) ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านกฎหมายและการร่างกฎหมาย รวมทั้งการเผยแพร่ทำความเข้าใจในด้านกฎหมายแก่บุคคลทั่วไป

(๖) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดิน

(๗) จัดพิมพ์ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเผยแพร่ เว้นแต่เรื่องที่เป็นความลับ

(๘) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล รวมทั้งจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับระบบกฎหมายไทยและระบบกฎหมายต่างประเทศ และงานวิจัยกฎหมายหรือวิชาอื่นที่เกี่ยวกับกฎหมายทั้งของไทยและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๓ ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ การร่างกฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดินตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ ในกรณีที่มีรัฐสภาประกอบด้วยสภาเดียวให้ได้รับความเห็นชอบของสภานั้น

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^๙

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายเสียงข้างมากเห็นว่า

ประเด็นที่ ๑ กรรมการกฤษฎีกาเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ บัญญัติ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และ บุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้น ในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ จากคำนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ดังกล่าวสามารถแบ่งกลุ่ม บุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

กลุ่มที่ ๒ กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือ รัฐวิสาหกิจ

กลุ่มที่ ๓ บุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบ ให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

เมื่อพิจารณาความหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐตามคำนิยาม ในกลุ่มที่ ๒ “กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ” แล้วจึงเห็นว่าตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเป็นตำแหน่งในคณะกรรมการกฤษฎีกา และตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ ได้กำหนดให้ “คณะกรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ และเสนอความเห็น และข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย จึงเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ โดยมีต้องพิจารณาว่าเป็นบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจ หรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ เนื่องจากการพิจารณาในประเด็นการใช้

^๙ ภาคผนวก ๗ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองนั้น เป็นบทบัญญัติที่ขยายความคำว่า “บุคคลหรือคณะบุคคล” ซึ่งเป็นบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในกลุ่มที่ ๓

ดังนั้น ตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” จึงเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔

ประเด็นที่ ๒ กรรมการกฤษฎีกาเป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) กำหนดให้การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีได้มีกฎหมายอื่นกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๘) อีกทั้งมิใช่ตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ดังนั้น ตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” จึงมิได้เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒)

ประเด็นที่ ๓ กรณีที่กรรมการกฤษฎีกาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) และยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาในขณะเดียวกัน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕ วาระที่ ๖.๑ ได้วินิจฉัยตีความคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกสามปี ตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือมาตรา ๑๐๓ เท่านั้น เมื่อตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” มิได้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ จึงมิได้อยู่ในความหมายของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) ดังกล่าว ดังนั้น กรณีที่กรรมการกฤษฎีกาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามมาตรา ๑๐๒ (๗) และดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาด้วยในขณะเดียวกัน ซึ่งต่อมาเมื่อได้พ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงแล้วแต่ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาอยู่ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) โดยไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุก ๓ ปี ขณะดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเสียงข้างน้อยเห็นว่า

ประเด็นที่ ๑ กรรมการกฤษฎีกาเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ หรือไม่

ฝ่ายเสียงข้างน้อย เห็นว่า คำนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ สามารถแบ่งกลุ่มบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

กลุ่มที่ ๒ กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

เมื่อพิจารณาความหมายคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามคำนิยามในกลุ่มที่ ๒ “กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย” เห็นว่าตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ กำหนดให้ “คณะกรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ และเสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย ซึ่งเป็นเพียงที่ปรึกษาทางกฎหมายของรัฐบาล มีหน้าที่ในการตรวจ พิจารณาร่างกฎหมาย และให้ความเห็นทางกฎหมาย การทำงานทำในรูปแบบองค์คณะ และการให้ความเห็นได้จัดทำในรูปแบบบันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่ละคณะเป็นผู้พิจารณา จึงไม่ใช่กรรมการที่มีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครอง ดังนั้น “กรรมการกฤษฎีกา” จึงไม่เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔

ทั้งนี้ เมื่อ “กรรมการกฤษฎีกา” ไม่เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นที่ ๒ และ ๓ ที่ว่าตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

ที่ประชุมจึงมีมติให้นำความเห็นที่ประชุมทั้งสองฝ่าย เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.^{๑๐}

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ แต่มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีได้มีกฎหมายอื่นกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๘) อีกทั้งมิใช่ตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น ตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาจึงมิได้เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒)

ทั้งนี้ กรณีที่กรรมการกฤษฎีกาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาในขณะเดียวกันด้วย ดังนั้น เมื่อพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงแล้ว แต่ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาอยู่ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) โดยไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุก ๓ ปี ในขณะที่ดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาแต่อย่างใด

^{๑๐} ภาคผนวก ๗ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

อนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช.

สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๕ ถึงผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย เพื่อหารือว่าคณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประสานครหลวง และอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. มีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

๒. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๓๓ ให้ กสทช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กสทช. มอบหมายได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช.

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนไม่ได้ และการสั่งการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายนั้นจะต้องรายงานให้ กสทช. ทราบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสทช. กำหนด

อนุกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ ข

มาตรา ๕๖ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กสทช.” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและไม่ใช่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ

กิจการของสำนักงาน กสทช. ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

๓. ระเบียบคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติว่าด้วยการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการจ่ายค่าตอบแทนของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๗ ให้ กสทช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กสทช. มอบหมายได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ทั้งนี้ อนุกรรมการต้องไม่มี ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

๔. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดยที่ประชุมมีมติดังนี้

เจตนารมณ์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ กรธ. ตรงกัน คือ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ทั้งหมด อยู่ในนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งต้องพิจารณาถ้อยคำต่อไป ทั้งนี้ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ต้องนำมา ประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑) การบัญญัติบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นความผิด ต่อบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป

(๒) การบัญญัติบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ต้องมีความชัดเจน และครอบคลุมทุกตำแหน่งที่ต้องการให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีเจตนารมณ์ที่จะบังคับใช้กับบุคคล ๒ กลุ่มตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๔

(๓) มอบหมายผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบความครอบคลุม ตำแหน่งต่าง ๆ เนื่องจากบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามกฎหมายเดิมมีความหมายกว้างกว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

(๔) ที่ประชุมมีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการจัดทำสรุปประเด็นสาระสำคัญการประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ วาระหนึ่ง ชั้นรับหลักการ

(๕) ประเด็นคำว่า “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ถูกต้องหรือไม่ ต้องตรวจสอบ เนื่องจากเป็นการบัญญัติเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๕. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๘ วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมมอบหมายกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. กรรมาธิการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบ การเรียงลำดับและความชัดเจนอีกครั้งว่า ครอบคลุมทุกตำแหน่งแล้วหรือไม่ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นแก้ไขเพิ่มเติม บทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นดังนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ซึ่งกรมการวิสามัญในฐานะผู้แทน กรธ. ได้ตอบประเด็นซักถามโดยแยกประเภทบุคลากร ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

- (๑) ผู้ปฏิบัติงานประจำ เช่น ข้าราชการทั้งส่วนราชการและท้องถิ่น
- (๒) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการใช้อำนาจดำเนินการ
- (๓) คณะบุคคลที่ใช้อำนาจปกครอง

๖. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๙ วันพุธที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมมีมติดังนี้

- (๑) มอบหมายให้ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. จัดทำแผนภูมิภาพเชื่อมโยงมาตราต่าง ๆ กับตำแหน่งในบทนิยามศัพท์
- (๒) ตรวจสอบความครอบคลุมของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” กับกฎหมายอื่น ๆ และบทเฉพาะกาล รวมตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องโดยเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.^{๑๑}

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามที่สำนักกฎหมายเสนอว่า อนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนกรณีของคณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประสานครหลวง ให้สำนักกฎหมายดำเนินการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นการแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการโดยอาศัยอนุบัญญัติภายในหน่วยงาน และการตีความบทนิยามตามมาตรา ๔ ว่า หากได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแล้ว จะต้องใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ตามข้อสังเกตของนายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข กรรมการ ป.ป.ช. โดยให้เสนอคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณา แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

^{๑๑} ภาคผนวก ๘ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕

คณะกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง

สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๕ ถึงผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย เพื่อหารือว่าคณะกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง และอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน สกทช. มีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ ได้พิจารณาสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของตำแหน่งอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน สกทช. แล้วว่ามีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนกรณีของคณะกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง ที่ประชุมมีมติให้สำนักกฎหมายดำเนินการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดา ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

๒. พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๘ ให้การประปานครหลวงเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๒๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการประปานครหลวง” ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสามคน และผู้ว่าการ เป็นกรรมการ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง หรือถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการ

๓. ข้อบังคับการประปานครหลวง ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามนโยบายหรือตามมติของคณะกรรมการ และเมื่อคณะกรรมการได้ปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้รายงานผลการปฏิบัติต่อคณะกรรมการเพื่อทราบหรือเพื่อพิจารณาแล้วแต่กรณี

การประชุมและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับนี้โดยอนุโลม

๔. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดยที่ประชุมมีมติดังนี้

เจตนารมณ์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ กรธ. ตรงกัน คือ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ทั้งหมดอยู่ในนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งต้องพิจารณาถ้อยคำต่อไป ทั้งนี้ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ต้องนำมาประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑) การบัญญัติบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นความผิดต่อบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป

(๒) การบัญญัติบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ต้องมีความชัดเจน และครอบคลุมทุกตำแหน่งที่ต้องการให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีเจตนารมณ์ที่จะบังคับใช้กับบุคคล ๒ กลุ่มตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๔

(๓) มอบหมายผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบความครอบคลุมตำแหน่งต่าง ๆ เนื่องจากบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามกฎหมายเดิมมีความหมายกว้างกว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

(๔) ที่ประชุมมีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการจัดทำสรุปประเด็นสาระสำคัญการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ วาระหนึ่ง ชั้นรับหลักการ

(๕) ประเด็นคำว่า “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ถูกต้องหรือไม่ ต้องตรวจสอบเนื่องจากการบัญญัติเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๕. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๘ วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมมอบหมายกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบการเรียงลำดับและความชัดเจนอีกครั้งว่า ครอบคลุมทุกตำแหน่งแล้วหรือไม่ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นดังนี้

“ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือ

คณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทน กรธ. ได้ตอบประเด็นซักถามโดยแยกประเภทบุคลากร ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

- (๑) ผู้ปฏิบัติงานประจำ เช่น ข้าราชการทั้งส่วนราชการและท้องถิ่น
- (๒) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการใช้อำนาจดำเนินการ
- (๓) คณะบุคคลที่ใช้อำนาจปกครอง

๖. บันทึกการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๙ วันพุธที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมมีมติดังนี้

(๑) มอบหมายให้ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. จัดทำแผนภูมิภาพเชื่อมโยงมาตราต่าง ๆ กับตำแหน่งในบทนิยามศัพท์

(๒) ตรวจสอบความครอบคลุมของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” กับกฎหมายอื่น ๆ และบทเฉพาะกาล รวมถึงตรวจตรวจสอบความถูกต้องโดยเทียบเคียงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^{๑๒}

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ในส่วนที่กล่าวว่า “...และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ...” ต้องพิจารณาจากสถานะของการประปานครหลวง ซึ่งเป็นที่มาของ “คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร” กล่าวคือ การประปานครหลวงเป็นนิติบุคคลและเป็นรัฐวิสาหกิจ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ มีภารกิจหลักในการจัดหาแหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในกิจการประปา ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ และมาตรา ๒๔ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการการประปานครหลวงมีอำนาจหน้าที่ในการวางข้อบังคับการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการการประปานครหลวง ซึ่งคณะกรรมการการประปานครหลวงได้อาศัยอำนาจของบทบัญญัติดังกล่าวออกข้อบังคับการประปานครหลวง ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยข้อ ๑๗ กำหนดให้คณะกรรมการการประปานครหลวงมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่างๆ ได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์การยกร่างกฎหมายของคณะกรรมาธิการฯ ซึ่งได้แยกประเภทบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็น ๓ ประเภท

^{๑๒} ภาคผนวก ๙ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

และได้แยกคณะกรรมการ อนุกรรมการ ออกจากประเภทคณะบุคคลที่ใช้อำนาจปกครองไว้ ดังนั้น การพิจารณาพินัยมค้ำว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนของกรรมการหรืออนุกรรมการ จึงต้องแยกพิจารณากับ คณะบุคคลที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจปกครอง

ในการพิจารณาถึงสถานะของคณะกรรมการ อนุกรรมการ จะต้องพิจารณาจากกฎหมาย ที่ให้อำนาจในการแต่งตั้งเป็นสำคัญ กรณีของ “คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร” การประสานครหลวง นั้น พระราชบัญญัติการประสานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๔ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการการประสานครหลวง มีอำนาจวางข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของการประสานครหลวง โดยกฎหมายมิได้กำหนดให้ ข้อบังคับที่ออกตามความในมาตรา ๒๔ (๒) จะต้องประกาศราชกิจจานุเบกษาจึงจะมีผลใช้บังคับได้ดังเช่น ข้อบังคับอื่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๔ (๔) แต่อย่างใด และแม้ข้อบังคับการประสานครหลวงดังกล่าว จะมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ข้อบังคับดังกล่าวก็มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย คณะอนุกรรมการ พัฒนาองค์กร การประสานครหลวง จึงเป็นอนุกรรมการของรัฐวิสาหกิจ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความใน มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.^{๑๓}

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ว่าคณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประสาน ครหลวง พิจารณาจากสถานะของการประสานครหลวงซึ่งเป็นหน่วยงานที่แต่งตั้ง และโดยที่คณะอนุกรรมการ พัฒนาองค์กรได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการการประสานครหลวง ตามข้อบังคับการประสานครหลวง ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ ที่ออกตาม ความในมาตรา ๒๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการประสานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ เมื่อการประสานครหลวง เป็นนิติบุคคลและเป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ การประสานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ มีภารกิจหลักในการจัดหาแหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา ผลิต จัดส่ง และ จำหน่ายน้ำประปาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และแม้ข้อบังคับการประสานครหลวงดังกล่าว จะมีได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ก็มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย ดังนั้น คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประสานครหลวง จึงเป็นอนุกรรมการของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๓} ภาคผนวก ๙ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

กรรมวิธีการวิสามัญ

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐในความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๐ รวมทั้งฝ่าฝืนข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๗ ซึ่งขณะกระทำความผิดผู้ถูกร้องไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาในช่วงเวลาดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ผู้ถูกร้องในฐานะกรรมการวิสามัญจะมีอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณฯ โดยจะมีการแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย แต่จะไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบวรรคสอง และหลังจากกรรมวิธีการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งหมดและมีการแปรญัตติแล้ว จะจัดทำรายการทั้งหมดไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาวาระที่ ๒ และที่ ๓ ต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๗ ประกอบข้อ ๑๐๔ โดยอำนาจในการอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ในฐานะกรรมวิธีการวิสามัญ ผู้ถูกร้องมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมครั้งละ ๑,๕๐๐ บาท และมีสิทธิเบิกค่าเดินทางตามอัตราของกระทรวงการคลังด้วย

สำนักไตสวนการทุจริตภาครัฐ ๑ ได้มีบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาว่า กรรมวิธีการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ อย่างไร

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๑๒๘ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการวิสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๒๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็น คณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการ วิสามัญ หรือคณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๑๓๗ เพื่อกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือ ศึกษาเรื่องใด ๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด

การกระทำการ การสอบหาข้อเท็จจริง หรือการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ใน หน้าที่และอำนาจของสภา และหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในการตั้งคณะกรรมการก็ดี ในการ ดำเนินการของคณะกรรมการก็ดี ต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่มีการกระทำการ การสอบหา ข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการ ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ

ในการสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือ คณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษา อยู่นั้นได้ แต่การเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ ในกระบวนการวิธีพิจารณาพิพากษาอรรถคดี หรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับแก่ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยตรงในแต่ละองค์กร ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในกิจการที่คณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงหรือ ศึกษาที่จะต้องสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหรือในกำกับ ให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความเห็น ตามที่คณะกรรมการเรียก

ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่และผู้ปฏิบัติตาม คำเรียกตามมาตรานี้ด้วย

กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตาม หรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๒๘ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคแปด

มาตรา ๑๔๔ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจ แปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินส่งใช้ต้นเงินกู้
- (๒) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการ การเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือ กรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ ตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล ถ้าผู้กระทำการดังกล่าว เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีมีการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรี พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และให้ผู้กระทำการ ดังกล่าวต้องรับผิดชอบใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือ เงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดา ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจ ปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริต ต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

๓. ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^{๑๔}

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ประชุมพิจารณาแล้ว มีความเห็นแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายเสียงข้างมาก เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำว่า “เจ้าพนักงาน” ตามมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ระบุว่า “บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” ฉะนั้น แม้ว่าตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะมีได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงให้เป็นเจ้าพนักงาน แต่เมื่อพิจารณาถึงที่มา กรอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๔๔ และกฎหมายอื่น ๆ เช่น พระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วจะพบว่า ไม่ว่าจะที่มาเกี่ยวกับการแต่งตั้งและกรอบภารกิจตามที่ระบุไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับภารกิจในลักษณะของงานภาคราชการทั้งสิ้น มิใช่ภารกิจในภาคของงานเอกชน แต่อย่างใด ฉะนั้น บุคคลผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

^{๑๔} ภาคผนวก ๑๐ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

จึงเป็นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งมีสถานะเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามความในมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา และถือเป็น “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ภายใต้บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตรวจสอบหรือไต่สวน

ฝ่ายเสียงข้างน้อย เห็นว่า “คณะกรรมการธิการ” และ “กรมธิการ” มีที่มาตามรัฐธรรมนูญฯ และข้อบังคับการประชุมของสภา โดยการแต่งตั้งของสภาซึ่งไม่ได้มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือการทำงานของสภาในการกระทำการพิจารณาขอเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา แล้วรายงานให้สภาทราบเท่านั้น โดยข้อเท็จจริงในเรื่องนี้คณะกรรมการธิการดังกล่าวมีหน้าที่เพียงพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจอนุมัติเรื่องใดหรือมีอำนาจในการลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือใช้อำนาจทางปกครอง และไม่ถือเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “เจ้าพนักงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่อย่างใด

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติตามเสียงข้างมากกว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ มีสถานะเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามความในมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา และถือเป็น “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ภายใต้บทนิยาม คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตรวจสอบหรือไต่สวน

ทั้งนี้ ให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติการประชุมแล้ว

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.^{๑๕}

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ฝ่ายเสียงข้างมากกว่า บทบัญญัติมาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ

^{๑๕} ภาคผนวก ๑๐ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำว่า “เจ้าพนักงาน” ตามมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ระบุว่า “บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” ฉะนั้น แม้ว่าตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะมีได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงให้เป็นเจ้าพนักงาน แต่เมื่อพิจารณาถึงที่มา กรอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๔๔ และกฎหมายอื่น ๆ เช่น พระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วจะพบว่า ไม่ว่าจะที่มาเกี่ยวกับการแต่งตั้งและกรอบภารกิจตามที่ระบุไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับภารกิจในลักษณะของงานภาคราชการทั้งสิ้น มิใช่ภารกิจในภาคเอกชน แต่อย่างใด ฉะนั้น บุคคลผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงเป็นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งมีสถานะเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามความในมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา และถือเป็น “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ภายใต้บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตรวจสอบหรือไต่สวน

ผู้อำนวยการโรงเรียน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาโรงเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีดำเนินการไม่โปร่งใสเกี่ยวกับงบประมาณในด้านต่าง ๆ ซึ่งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาประจำภาค ๘ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕ ได้พิจารณารายงานการตรวจสอบเบื้องต้นเรื่องดังกล่าวแล้ว มีมติมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติมโดยให้หาหรือสำนักกฎหมายเกี่ยวกับประเด็นสถานะของผู้ถูกร้องว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ อย่างไร

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

๒. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในระบบหรือโรงเรียนนอกระบบ ที่มีไว้เป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

“โรงเรียนในระบบ” หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า

(๑) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(๒) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมอบหมาย หรือ

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมอบหมาย

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้และกำหนดกิจการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ การจัดตั้งโรงเรียนในระบบต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตแต่ละประเภทและแต่ละระดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องแนบตราสารจัดตั้งและรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนในระบบมาพร้อมกับคำขอด้วย

มาตรา ๒๔ เมื่อได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบแล้ว ให้โรงเรียนในระบบมีฐานะเป็นนิติบุคคลนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต และให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แทนของนิติบุคคล

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้โรงเรียนในระบบมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ ...

มาตรา ๓๕ โรงเรียนในระบบใดไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาหรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาต่ำกว่าอัตราที่พึงเรียกเก็บตามที่คำนวณได้ตามมาตรา ๓๒ เพราะเหตุเป็นโรงเรียนการกุศลหรือเพื่อให้ผู้ยากไร้ได้รับการศึกษา ให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนทางการเงินและให้ความช่วยเหลือด้านอื่นเพื่อให้โรงเรียนในระบบดังกล่าวสามารถดำเนินการต่อไปได้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๗ ให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนในระบบ และแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบพร้อมกับส่งหลักฐานการแต่งตั้งผู้อำนวยการภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันแต่งตั้ง

ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา และสามารถทำงานให้กับโรงเรียนในระบบได้เต็มเวลา

มาตรา ๔๘ รัฐพึงให้การอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนในระบบนอกเหนือจากเงินอุดหนุนตามมาตรา ๓๕ ได้ตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ โดยเฉพาะในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดบุคลากรทางการศึกษาพร้อมทั้งค่าตอบแทนบุคลากรดังกล่าวไว้ในกรณีขาดแคลนหรือในกรณีมุ่งเน้นวิชาการด้านใดด้านหนึ่ง

(๒) จัดครูพร้อมทั้งค่าตอบแทนครูให้ รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์การศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา สำหรับนักเรียนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

(๓) ลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าประเภทครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

(๔) ลดหย่อนหรือยกเว้นเงินภาษีเงินได้ของผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

(๕) ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีโรงเรียนและที่ดิน หรือภาษีอื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

๓. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“โรงเรียน” หมายความว่า โรงเรียนเอกชนในระบบ โดยไม่รวมถึงโรงเรียนนานาชาติ

“โรงเรียนการกุศล” หมายความว่า โรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์จัดการศึกษาเพื่อผู้ยากไร้โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียบการศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะการกุศล การศึกษาพิเศษ หรือการศึกษาสงเคราะห์ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนที่สำนักพระราชวังเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์หรือพระราชูปถัมภ์ที่จัดการศึกษาเพื่อการกุศล โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ หรือโรงเรียนประเภทอื่นที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้ความอนุเคราะห์เป็นกรณีพิเศษ และให้หมายความรวมถึงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญที่มีมูลนิธิหรือมัสยิดเป็นผู้รับใบอนุญาตที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น

“เงินอุดหนุนรายบุคคล” หมายความว่า เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐจัดสรรงบประมาณให้เป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^{๑๖}

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า โรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสถานะเป็นองค์กรเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษา โดยได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชและกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุม การอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ซึ่งในการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญดังกล่าว มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียน รัฐไม่มีอำนาจในการแต่งตั้งและไม่มีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้อำนวยการโรงเรียนแต่อย่างใด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสถานะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ โรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญ จึงมิใช่หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

^{๑๖} ภาคผนวก ๑๑ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงไม่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มติคณะอนุกรรมการกึ่งกรองเรื่องกล่าวหาประจำภาค ๘

คณะอนุกรรมการกึ่งกรองเรื่องกล่าวหาประจำภาค ๘ ในการประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นชอบกับความเห็นของคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยมีคำสั่งไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๙ ประกอบระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔๕ (๑)

คำสั่งกรรมการ ป.ป.ช. ที่กำกับดูแล

นางสุวงษา สุวรรณจุฑะ กรรมการ ป.ป.ช. ที่กำกับดูแล มีคำสั่งไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๙ ประกอบระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔๕ (๑)

คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง กรณีเข้าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา จัดซื้อจัดจ้างเจลล้างมือเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ซึ่งคณะกรรมการกั่นกรองเรื่องกล่าวหาประจำภาค ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้พนักงานไต่สวนตรวจสอบเพิ่มเติมโดยหารือไปยัง สำนักกฎหมายว่า คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดา ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง

(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ

(๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒)

๓. พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

วรรคสาม ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

๔. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สนับสนุน และส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ให้ใช้จ่ายเงินกองทุนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการบริการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ที่ไม่มีหน่วยบริการเพียงพอหรือมีการกระจายหน่วยบริการอย่างไม่เหมาะสมประกอบด้วย

มาตรา ๔๗ เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่ โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้คณะกรรมการสนับสนุนและประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้องค์กรดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุน

๕. ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ที่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ แต่ไม่ให้ความหมายรวมถึงกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ข้อ ๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้มีกองทุนหลักประกันสุขภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ สถานบริการ หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานอื่น องค์กรหรือกลุ่มประชาชน เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ในประกาศนี้และมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ข้อ ๗ เงินหรือทรัพย์สินในกองทุนหลักประกันสุขภาพ ประกอบด้วย

(๑) เงินที่ได้รับการจัดสรรแต่ละปีจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(๒) เงินสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) รายได้อื่น ๆ หรือทรัพย์สินที่ได้รับมาในกิจการของกองทุนหลักประกันสุขภาพ

นอกจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตาม (๑) แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อม ความเหมาะสม ซึ่งได้แสดงความจำนงเข้าร่วมและสำนักงานเห็นชอบได้รับเงินเพิ่มจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในส่วนค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องสมทบเงิน หรือค่าบริการอื่น ตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตกลงสมทบเงินเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพ ในอัตราร้อยละของเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามข้อ ๗ (๑) ดังต่อไปนี้ ...

ข้อ ๙ การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การรายงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ และการกำกับติดตามเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพ ให้เป็นไปตามเอกสารหมายเลข ๑ แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ประกอบด้วย

(๑) ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น จำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๓) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย จำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๔) หัวหน้าหน่วยบริการปฐมภูมิที่จัดบริการสาธารณสุขในท้องถิ่น ที่คัดเลือกกันเอง จำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ

(๕) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในท้องถิ่น ที่คัดเลือกกันเอง จำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนหมู่บ้านหรือชุมชนที่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนคัดเลือกกันเอง จำนวนห้าคน เป็นกรรมการ

(๗) ผู้แทนของศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชนหรือหน่วยรับเรื่องร้องเรียน อีสาระ ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น (ถ้ามี) เป็นกรรมการ

(๘) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๙) ผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมหรือส่วนสาธารณสุขหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๑๐) หัวหน้าหน่วยงานคลังหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานคลังที่ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สาธารณสุขอำเภอ หัวหน้าหน่วยบริการประจำที่จัดบริการสาธารณสุขในพื้นที่และท้องถิ่น อำเภอ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการกองทุน

การคัดเลือกกรรมการตาม (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

ให้กรรมการตาม (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) ประชุมคัดเลือกกรรมการตาม (๒) จำนวนสองคน จากผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

เมื่อได้กรรมการที่มาจากคัดเลือก ให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกองทุน และแจ้งให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ทราบต่อไป

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณออนุมัติแผนการเงินประจำปีของกองทุนหลักประกันสุขภาพ

(๒) พิจารณออนุมัติโครงการ หรือกิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามข้อ ๑๐

(๓) ออกระเบียบที่จำเป็นเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารกองทุน ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้

(๔) สนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขทั้งที่บ้าน ชุมชน หรือหน่วยบริการ ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

(๕) ให้คำแนะนำในการจัดทำข้อมูลและโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานสาธารณสุขของกลุ่มเป้าหมายแก่หน่วยงาน องค์กรหรือกลุ่มประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) พิจารณาให้ความเห็นขอรายงานผลการดำเนินงาน รายงานการรับเงิน การจ่ายเงิน และเงินคงเหลือของกองทุนหลักประกันสุขภาพกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ข้อ ๒๑ ให้กรรมการ ที่ปรึกษา อนุกรรมการ และคณะทำงาน ได้รับค่าตอบแทนในการประชุม ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่น

ให้บุคคลภายนอก และเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับการแต่งตั้ง ให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพที่เข้าร่วมประชุมมีสิทธิ ได้รับค่าตอบแทนในการประชุม ทั้งนี้ ต้องไม่เกินวงเงินของข้อ ๑๐ (๔)

ค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามเอกสารหมายเลข ๑ แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๒๒ เพื่อให้กองทุนหลักประกันสุขภาพมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ประสานกับท้องถิ่นจังหวัดในการ ติดตาม กำกับ ประเมินผล และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพในพื้นที่ ที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และรายงานให้สำนักงานทราบ

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^{๑๗}

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕ ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง ที่ ๒๑๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นการแต่งตั้งคณะบุคคลโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ของประกาศฉบับดังกล่าว อันมีลักษณะเป็นการ ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการ และมีลักษณะการดำเนินงานในการจัดทำบริการสาธารณะ ด้านสาธารณสุขซึ่งเป็นภารกิจของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด จึงสอดคล้องกับความหมายของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่บัญญัติว่า “...และบุคคลหรือคณะบุคคล บรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือ ได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ...” ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผงจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๗} ภาคผนวก ๑๒ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เทศบาลตำบลนาเรือง

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา นายกเทศมนตรีตำบลนาเรือง อำเภอนาเยียว จังหวัดอุบลราชธานี กับพวก ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีร่วมกันทุจริตเงินโครงการ สปสช. จำนวน ๘ โครงการ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพิจารณาทบทวนมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุบลราชธานี จึงได้มีบันทึกข้อความถึงสำนักกฎหมายเพื่อหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเรืองในเรื่องกล่าวหาดังกล่าว

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๒) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรอยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

๒. ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนราชการหรือไม่

๓. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานแล้วแต่กรณี ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๗ เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่ โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้คณะกรรมการสนับสนุนและประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้องค์กรดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุน

มาตรา ๕๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ของหน่วยบริการ หรือของเครือข่ายหน่วยบริการในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ สอบถามข้อเท็จจริง ตรวจสอบทรัพย์สินหรือเอกสารหลักฐาน ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนา หรือนำเอกสารที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบหรือกระทำการอย่างอื่นตามสมควร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๔. ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ที่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

ข้อ ๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ในประกาศนี้และมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ หรือสถานบริการ หรือหน่วยงานสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นหรือสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มหรือองค์กรประชาชนดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ที่อยู่ในพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๕. ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการ ระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“กองทุนหลักประกันสุขภาพ ” หมายความว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการรักษาพยาบาล ระดับปฐมภูมิเชิงรุกที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ข้อ ๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้มีกองทุนหลักประกันสุขภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ สถานบริการ หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานอื่น องค์กรหรือกลุ่มประชาชน เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ในประกาศนี้และมติคณะกรรมการ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^{๑๘}

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เป็นกองทุนซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๘) (๙) และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ โดยอำนาจในการดำเนินงาน บริหารจัดการ และการกำกับดูแลเป็นอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจการทางปกครองแทนรัฐ ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

ฉะนั้น การแต่งตั้ง การดำเนินงาน และการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเวียง กระทำโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๗ ประกอบประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเวียง มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติแผนการเงินประจำปีของกองทุนหลักประกันสุขภาพ พิจารณาอนุมัติโครงการ หรือกิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน สนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน รายงานการรับเงิน การจ่ายเงิน และเงินคงเหลือของกองทุนหลักประกันสุขภาพ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพมอบหมาย ตามประกาศฯ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ การใช้อำนาจของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเวียง จึงเป็นการใช้อำนาจทางปกครองของรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเวียง และคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเวียงแต่งตั้งและมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครอง

^{๑๘} ภาคผนวก ๑๓ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

ส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ จึงมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา ๑ (๑๖)

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว รับทราบมติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕ ว่าคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเรียงมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔

คณะกรรมการสภาวิศวกร

สำนักไต่สวนการทุจริตภาครัฐ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อขอหารือสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการสภาวิศวกร

ข้อกฎหมายประกอบการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ...

๒. พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖ ให้มีสภาวิศวกร มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาวิศวกรเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๘ สภาวิศวกรมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(๒) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต

(๓) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

(๔) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ...

มาตรา ๙ สภาวิศวกรอาจมีรายได้ดังนี้

(๑) ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ...

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการสภาวิศวกร ประกอบด้วย

(๑) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และมีได้ดำรงตำแหน่ง

คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำนวนสิบคน

(๒) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และดำรงตำแหน่งคณาจารย์
ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำนวนห้าคน

(๓) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสามัญโดยการเสนอชื่อของรัฐมนตรี
จำนวนห้าคน

ในการเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงสมาชิกสามัญจากสาขา
วิศวกรรมควบคุมต่าง ๆ ในสัดส่วนที่เหมาะสม

๓. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบ
ให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้น
ในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น
และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือ
พระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจ
ทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

๕. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง
หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ สรุปได้ว่า สภาวิชาชีพ เป็นหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ แต่ใช้
อำนาจในการดำเนินกิจกรรม กล่าวคือ เป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐ

๖. ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๗/๒๕๕๒ สภาทนายความจัดตั้งขึ้น
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาและการประกอบวิชาชีพทนายความให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณ
การขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต การสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตส่งเสริมและช่วยเหลือทางกฎหมาย
ให้แก่ประชาชน แม้สภาทนายความจะจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาทนายความฯ แต่ก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์
กับรัฐในฐานะที่รัฐเป็นเจ้าของ การบริหารงานของสภาทนายความจะดำเนินการโดยคณะกรรมการสภาทนายความ
ซึ่งมีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสภาทนายความทั่วประเทศเป็นกรรมการดังเช่นวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งองค์กรวิชาชีพ
เหล่านี้เป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองทำหน้าที่ควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพในสาขา
วิชาชีพต่างๆ เฉพาะกลุ่มวิชาชีพนั้นๆ แทนรัฐ มิใช่เป็นการจัดทำบริการสาธารณะส่วนรวม อันจะถือได้ว่า
เป็นการกิจพื้นฐานที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ การที่องค์กรหนึ่งใช้อำนาจทางปกครองซึ่งเป็นอำนาจมหาชนในบางเรื่อง
แทนรัฐ มิได้หมายความว่าองค์กรนั้นจะเป็นองค์กรของรัฐหรือองค์กรมหาชน นอกจากนี้ งบประมาณหรือ
รายได้หลักของสภาทนายความก็มาจากการเก็บค่าจดทะเบียน ค่าบำรุงหรือค่าธรรมเนียมต่างๆ จากสมาชิก
สภาทนายความ แม้จะได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินบางส่วนก็ตาม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของ

สภาพนายความเองก็มีได้มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากลักษณะดังกล่าว สภาพนายความจึงเป็น สภาวิชาชีพที่ใช้อำนาจปกครองเพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพแทนรัฐตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ดังนั้น สภาพนายความจึงไม่เป็น “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ซึ่งอยู่ในความหมายของนิยามคำว่า “ส่วนราชการ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

๗. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดยที่ประชุมมีมติดังนี้ (หน้าที่ ๑๘ – ๓๑)

เจตนารมณ์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ กรธ. ตรงกัน คือ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ทั้งหมด อยู่ในนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งต้องพิจารณาล้อยคำต่อไป ทั้งนี้ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ต้องนำมา ประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑) การบัญญัติบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นความผิดต่อบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป

(๒) การบัญญัติบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ต้องมีความชัดเจน และครอบคลุมทุกตำแหน่งที่ต้องการให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีเจตนารมณ์ที่จะบังคับใช้กับบุคคล ๒ กลุ่มตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๔

(๓) มอบหมายผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบความครอบคลุม ตำแหน่งต่าง ๆ เนื่องจากบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามกฎหมายเดิมมีความหมายกว้างกว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

(๔) ที่ประชุมมีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการจัดทำสรุปประเด็นสาระสำคัญการประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ วาระหนึ่ง ชั้นรับหลักการ

(๕) ประเด็นคำว่า “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ถูกต้องหรือไม่ ต้องตรวจสอบ เนื่องจากเป็นการบัญญัติเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๘. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๘ วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ (หน้าที่ ๕ – ๑๗) โดยที่ประชุมมอบหมายกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบการเรียงลำดับและความชัดเจนอีกครั้งว่า ครอบคลุมทุกตำแหน่งแล้วหรือไม่ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นแก้ไข เพิ่มเติมบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นดังนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคล บรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทน กรธ. ได้ตอบประเด็นซักถามโดยแยกประเภทบุคลากร ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

- (๑) ผู้ปฏิบัติงานประจำ เช่น ข้าราชการทั้งส่วนราชการและท้องถิ่น
- (๒) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการใช้อำนาจดำเนินการ
- (๓) คณะบุคคลที่ใช้อำนาจปกครอง

๙. มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาแล้วมีมติว่า ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบ ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบฝ่ายเสียงข้างมากกว่า แม้คณะกรรมการแพทยสภาจะเป็นบุคคลซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองก็ตาม แต่มิได้จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ คณะกรรมการแพทยสภามีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มีหนังสือตอบข้อหาหรือให้แพทยสภาทราบต่อไป

มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ^{๑๙}

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกฎหมายใช้ถ้อยคำว่า “ที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย” นั้น แตกต่างจากบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกฎหมายใช้ถ้อยคำว่า “ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม” และเป็นถ้อยคำเดียวกับบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การตีความถ้อยคำของบทนิยามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวย่อมต้องแตกต่างกัน และหากกฎหมายประสงค์จะกำหนดให้องค์กรเอกชนซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔

^{๑๙} ภาคผนวก ๑๔ มติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ที่จะต้องคงไว้ซึ่งความหมายของบทนิยามเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

การพิจารณาสถานะของคณะกรรมการสภาวิศวกร จะต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เป็นกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้สภาวิศวกรมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการสภาวิศวกรทำหน้าที่บริหาร จำนวน ๒๐ คน ประกอบด้วย กรรมการที่มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกสภาวิศวกร ๑๕ คน และกรรมการที่มาจากการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีจากการเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อีก ๕ คน รายได้ของสภาวิศวกรมาจากค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมของสมาชิก สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้เป็นผู้สอบบัญชี รัฐไม่มีอำนาจแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุด บุคลากรของสภาวิศวกรมิใช่ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ สภาวิศวกรจึงเป็นองค์กรวิชาชีพ มีสถานะเป็นเอกชนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐในฐานะที่รัฐเป็นเจ้าของ มีลักษณะเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองเช่นเดียวกับสภาวิชาชีพอื่น ซึ่งเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพนี้ มาจากการที่รัฐเพียงแต่ประสงค์จะให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเพื่อป้องกันมิให้เป็นอันตรายต่อประชาชนที่มาใช้บริการ ก่อนออกใบอนุญาตต้องมีการตรวจสอบว่ามีความรู้ทางวิชาการ แต่รัฐไม่ประสงค์จะควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนี้ด้วยตนเองโดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐจึงตรากฎหมายจัดตั้งองค์กรวิชาชีพขึ้น โดยเป็นการควบคุมกันเองที่รัฐให้การรับรองซึ่งมิใช่การควบคุมของรัฐโดยตรง และการดำเนินกิจกรรมของสภาวิศวกรมิใช่เป็นการจัดทำบริการสาธารณะส่วนรวม ซึ่งจะถือว่าเป็นภารกิจพื้นฐานที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กิจการที่สภาวิศวกรดำเนินการจึงมิใช่กิจการอื่นของรัฐ

ดังนั้น คณะกรรมการสภาวิศวกรจึงมิใช่คณะบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในกิจการอื่นของรัฐ คณะกรรมการสภาวิศวกรจึงไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑
มติเกี่ยวกับ
ลูกจ้างตามสัญญาจ้าง (เหมา)
ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔
 วาระที่ ๖.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย
 เรื่อง สำนักงาน ป.ป.ท. ขอหารือข้อกฎหมายกรณีสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของลูกจ้างเหมา
 ตามสัญญาจ้าง (เหมา) ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด.....

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จัดตั้งขึ้นในรูปแบบบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแปลงสภาพมาจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดโดยบริษัท ไปรษณีย์ไทยฯ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการทางไปรษณีย์และกิจการทางโทรคมนาคมและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องกัน อันมีลักษณะเป็นการได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจการของรัฐในการให้บริการสาธารณะทางกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม และมีอำนาจหน้าที่ทำกิจการต่างๆ อันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ การรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ตามกฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งต่างๆ ที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ ประกอบประกาศบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เรื่อง อำนาจสิทธิ์ขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

เมื่อบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ผู้ว่าจ้าง) ได้ทำสัญญาจ้าง (เหมา) นำจ่ายไปรษณีย์กับผู้รับจ้าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นการจ้างทำของตามระเบียบคณะกรรมการบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฉบับที่ ๓ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในสัญญาจ้างระบุให้ผู้รับจ้างมีหน้าที่นำจ่ายสิ่งของทางไปรษณีย์จากที่ทำการไปรษณีย์ลาดกระบัง หรือจุดมอบหมายงานที่กำหนดไปส่งมอบให้ผู้รับ ณ สถานที่ต่างๆ ตามที่อยู่ตามเจ้าหน้าที่ในท้องที่ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินซึ่งตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๗ ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลซึ่งไม่ได้รับมอบอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ในการนำส่ง จัดให้ส่ง รับ รวบรวม หรือส่งมอบจดหมาย หรือไปรษณีย์บัตร หรือกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับการนำส่งจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรไว้ จึงเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างจะมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการส่งหรือนำจ่ายสิ่งของทางไปรษณีย์อันเป็นหน้าที่ตามภารกิจหลักอย่างหนึ่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทยฯ (ผู้ว่าจ้าง) ซึ่งถือได้ว่า ลูกจ้างตามสัญญาจ้างดังกล่าวเป็นบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจและยังมีความรับผิดชอบทางอาญาด้วย ตามบทนิยามคำว่า “พนักงาน” ตามนัยของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ประกอบมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘

สำหรับประเด็นสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นว่า ตามที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ผู้ว่าจ้าง) ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจได้ทำสัญญาจ้าง (เหมา) นำจ่ายไปรษณีย์กับผู้รับจ้างเพื่อให้มีหน้าที่นำจ่ายไปรษณีย์ดังกล่าว ผู้รับจ้างจึงอยู่ในฐานะเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

/ได้กำหนด...

ภาคผนวก ๒
มติเกี่ยวกับ
บุคลากรของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

วาระที่ ๕.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง กองบังคับการปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือ
สถานะของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด และบุคลากรของบริษัทฯ ว่าเป็นหน่วยงานของรัฐ
และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๖ กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีสถานะเป็น
หน่วยงานของรัฐ และเมื่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เข้าร่วมทุนกับกองทุน
สวัสดิการกองทัพอากาศโดยถือหุ้นในบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ร้อยละ ๕๑ บริษัท อุตสาหกรรม
การบิน จำกัด เป็นบริษัทจำกัดที่รัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ดังนั้น บริษัท อุตสาหกรรมการบิน
จำกัด จึงเป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อพิจารณาในประเด็นแรกแล้วว่า บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจ
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น พนักงานหรือบุคลากรของบริษัท
อุตสาหกรรมการบิน จำกัด จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามความในมาตรา ๔
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสาวจิราพร บุรินทร์วานิช)
อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๓
มติเกี่ยวกับอภิมন্ত্রী

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
 วาระที่ ๕.๔ สังกัด สำนักกฎหมาย
 เรื่อง สถานะความเป็นเจ้าพนักงานของรัฐขององคมนตรี. (เลขตรวจรับคำกล่าวหา. สบผ. - ตร./๐๐๑๖๑๑/๒๕๖๕)

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคห้า กำหนดให้บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้หรือในพระราชกฤษฎีกา และพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคสอง กำหนดให้บรรดาบทกฎหมายใดที่บัญญัติถึงคำว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้หมายความรวมถึงข้าราชการในพระองค์ตามมาตรา ๑๐ นี้ เว้นแต่กรณีมีสถานภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เมื่อความปรากฏว่าทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มิได้กำหนดสถานะของข้าราชการในพระองค์ไว้เป็นอย่างอื่น และแม้ว่าองคมนตรีจะมีสถานะเป็นข้าราชการในพระองค์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒ ประกอบพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑) และมีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือน ประเภทข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ (๒) เข้าขานิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “เจ้าพนักงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่องคมนตรีก็ไม่อาจที่จะมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้โดยผลของกฎหมายดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และเมื่อองคมนตรีไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้ว องคมนตรีย่อมไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ (๒)

นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นชอบกับข้อพิจารณาเพิ่มเติมของสำนักกฎหมายที่ว่า แม้องคมนตรีจะมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามความในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ก็ไม่มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติตามนิยามมาตรา ๔ ได้ เนื่องจากองคมนตรีไม่อาจมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายฉบับใดได้ เว้นแต่พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

/ ที่เกี่ยวข้อง ...

มติการประชุม
คณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
วาระที่ ๕.๔ สังกัด สำนักกฎหมาย
เรื่อง สถานะความเป็นเจ้าพนักงานของรัฐขององคมนตรี (เลขตรวจรับคำกล่าวหา.สภก.-๓ร/๐๐๐๖๑๑/๒๕๖๕)

- ๒ -

ที่เกี่ยวข้องจะกำหนดไว้ และแม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเคยมีมติวางเป็นหลักการว่า หากกฎหมายที่บัญญัติให้มีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ บัญญัติให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาย่อมอยู่ภายใต้เจตนาของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม แต่มติดังกล่าวไม่อาจที่จะนำมาเทียบเคียงใช้กับกรณีตามข้อหาหรือได้

ดังนั้น แม้องคมนตรีจะมีสถานภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ตาม แต่องคมนตรีไม่อาจมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ได้ กรณีกล่าวหาองคมนตรีว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัย แต่อย่างใด

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติการประชุมแล้ว

.....
อาทิวาทย์ เจ้าของเรื่อง

.....
อาทิวาทย์ ผู้จัดทำ

.....
..... ผู้ตรวจ

.....
..... อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๔
มติเกี่ยวกับ
บุคคลที่ปฏิบัติงานในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๗ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สินขอหาหรือว่าบุคคลที่ปฏิบัติงานใน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามที่สำนักกฎหมายเสนอว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานใน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะมีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ต่อเมื่อบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งในการวินิจฉัยสถานะความเป็นรัฐวิสาหกิจของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ โดยจะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่ามีกฎหมายฉบับใดบัญญัติรับรองไว้โดยตรงถึงความเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่เสียก่อน โดยหากไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติรับรองถึงความเป็นรัฐวิสาหกิจของหน่วยงานไว้ จึงค่อยพิจารณาตามแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะไม่มียกเว้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บัญญัติรับรองความเป็นรัฐวิสาหกิจของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไว้โดยตรง แต่ได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดบทนิยามของรัฐวิสาหกิจไว้เป็นการเฉพาะจำนวน ๘ ฉบับ ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘
๓. พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๕. พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘
๖. พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
๘. พระราชบัญญัติสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

อนึ่ง เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดบทนิยามของรัฐวิสาหกิจไว้เป็นการเฉพาะจำนวน ๘ ฉบับ ข้างต้น ประกอบแนวทางการวินิจฉัยความเป็นรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นองค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล
- (๒) เป็นกิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น
- (๓) เป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

/(๔)...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๗ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สินขอหาหรือว่าบุคคลที่มีภูมิตั้งงานใน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

- ๒ -

(๔) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

ดังนั้น เมื่อบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นองค์การของรัฐบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือเป็นกิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ ประกอบกับไม่มีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทเกินกว่าร้อยละห้าสิบ จึงส่งผลให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามบทนิยามของกฎหมายทั้งแปลฉบับข้างต้นและตามแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้

สำหรับการวินิจฉัยสถานะความเป็นหน่วยงานของรัฐของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จะต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดไว้ในเรื่องหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณาความเป็นหน่วยงานของรัฐไว้ โดยจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับหน่วยงานนั้นๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากหน่วยงานใดมีความสัมพันธ์กับรัฐสูงก็จะถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยหลักเกณฑ์จะพิจารณาจาก (๑) ที่มาของการจัดตั้งว่ามีการจัดตั้งโดยใช้กฎหมายใด (๒) อำนาจในการแต่งตั้งผู้บริหาร (๓) อำนาจในการกำกับดูแลของรัฐ (๔) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจการ และ (๕) วิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม

เมื่อบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแต่เดิมมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ จึงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดของกระทรวงคมนาคม แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ กระทรวงการคลังได้ลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทลงต่ำกว่าร้อยละห้าสิบ จึงส่งผลให้บริษัทหลุดพ้นจากสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจ อันมีผลให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พ้นจากการกำกับดูแลของกระทรวงคมนาคมตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา อีกทั้งแหล่งที่มารายได้ของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ก็ได้มาจากการประกอบธุรกิจของบริษัท รวมถึงวิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ก็เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในรูปแบบของการทำนิติกรรมสัญญาเป็นหลัก โดยไม่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจรัฐบังคับฝ่ายเดียวแต่ประการใด

/ดังนั้น...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วาระที่ ๕๗ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง สำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สินขอหรือว่าบุคคลที่ปฏิบัติงานใน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

- ๓ -

ดังนั้น บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐเพียงพอที่จะถือได้ว่ามีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดไว้

ในการนี้ เมื่อบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐ และไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดไว้ ดังนั้น บุคคลซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติการประชุมแล้ว

..... เจ้าของเรื่อง
..... ผู้ร่าง/จัดทำ
..... ผู้ตรวจ
..... อนุกรรมการและเลขานุการ

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
 วาระที่ ๕.๕ สังกัด สำนักกฎหมาย
 เรื่อง ทหหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีไต่สวนพนักงานบริษัท
 การบินไทยจำกัด (มหาชน) (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๒๔๔๐๐๗๐๑๒๐)

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า จากรายงานข้อมูลผู้ถือหุ้นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีรายละเอียดการถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำนวนสูงสุด ๕ ลำดับ ดังนี้ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคาร ออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ แม้การถือครองหุ้นโดยกระทรวงการคลังและธนาคาร ออมสิน รวมกันน้อยกว่าร้อยละห้าสิบ ตามพระราชบัญญัติวิธีกระบวนประมวล พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาตามนัยนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ นอกจากหมายถึงข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือผู้ปฏิบัติราชการในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังหมายความรวมถึงเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาศักดิ์ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในแง่ความเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งต้องเป็นพนักงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ เห็นว่า กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง ได้จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และกระทรวงการคลัง ได้มีคำสั่ง ที่ ๔๙๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนรวมวายุภักษ์ขึ้นเป็นการภายใน ในกระทรวงการคลัง ขึ้นตรงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แม้อ่อนกว่ากระทรวงการคลัง ได้เสนอให้มีการแปรสภาพกองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง ในปี ๒๕๕๖ เพื่อบริหารจัดการหลักทรัพย์ของรัฐในลักษณะการลงทุนเชิงรุก โดยให้คงโครงสร้างการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์ภายหลังการแปรสภาพให้มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ใช้กำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์ ในปี ๒๕๕๖ โดยมีกลไกการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์ ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยประธานคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ พน. ๕๘/๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์ไว้โดยเฉพาะ จึงส่งผลให้กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง มีสถานะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อรวมข้อมูลผู้ถือหุ้น ได้แก่ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคาร

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
 วาระที่ ๕.๕ สังกัด สำนักกฎหมาย
 เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีไต่สวนพนักงานบริษัท
 การบินไทยจำกัด (มหาชน) (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๒๔๕๐๐๗๐๑๒๐)

-๒-

ออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ รวมกันเท่ากับร้อยละ ๒๗.๐๗ จึงเป็นกรณีที่รัฐถือครองหุ้นเกินกว่า ร้อยละห้าสิบ และส่งผลให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

อีกทั้ง เมื่อพิจารณาตามนัยนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดคบทินยอมให้มีความหมายครอบคลุมถึงหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุน หรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เค็มบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ แม้ต่อมา มีการลดสัดส่วนการถือครองหุ้นตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่เมื่อพิจารณารวมกับการถือหุ้นครองโดยกองทุนวายุภักษ์หนึ่ง ตามเหตุผลข้างต้น จึงส่งผลให้การถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นกรณีที่รัฐถือครองหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ และยังคงมีสถานะเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่หารือว่าหากยังคงมีอำนาจตรวจสอบและไต่สวนจะปรับบทความผิดตามกฎหมายใด ในกรณีเห็นว่า การพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่ และปรับบทกฎหมายใด ย่อมเป็นดุลพินิจของผู้มีอำนาจดำเนินการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กรณีดังกล่าวจึงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมาย

ทั้งนี้ ให้นำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

.....
 เจ้าของเรื่อง
 ผู้ตรวจ
 อนุกรรมการและเลขานุการ

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่.....๑/๒๕๖๖.....วันที่.....๕ มกราคม ๒๕๖๖.....
วาระที่.....๕.๓.....สังกัด.....สำนักกฎหมาย.....
เรื่อง.....หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการ.ป.ป.ช. ในการไต่สวนพนักงานบริษัท.การบินไทย จำกัด (มหาชน) (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๖๔๔๐๗๐๑๒๐).....

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติว่าบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้ “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ด้วย โดยอาศัยอำนาจการตีความกฎหมายตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แล้วเห็นว่า จากรายงานข้อมูลผู้ถือหุ้นของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีรายละเอียดการถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำนวนสูงสุด ๔ ลำดับ ดังนี้ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคารออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้น ร้อยละ ๘.๕๔ แม้การถือครองหุ้นโดยกระทรวงการคลังและธนาคารออมสินรวมกันน้อยกว่าร้อยละห้าสิบ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาการถือครองหุ้นของกองทุนรวม วายุภักษ์หนึ่ง เห็นว่า กองทุนรวมวายุภักษ์ ได้จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และกระทรวงการคลัง ได้มีคำสั่ง ที่ ๔๙๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ให้มีการจัดตั้งสำนักงาน กองทุนรวมวายุภักษ์ขึ้นเป็นการภายในในกระทรวงการคลัง ขึ้นตรงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แม้ต่อมากระทรวงการคลังได้เสนอให้มีการแปรสภาพกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ในปี ๒๕๕๖ เพื่อบริหารจัดการ หลักทรัพย์ของรัฐในลักษณะการลงทุนเชิงรุก โดยให้คงโครงสร้างการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ภายหลังการแปรสภาพให้มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ใช้กำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ในปี ๒๕๕๖ โดยมี กลไกการกำกับดูแลกองทุนรวมวายุภักษ์เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการ กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดยในบริบทดังกล่าวเห็นว่า ในเนื้อหาของทรัพย์สินที่ลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ส่วนหนึ่งเป็นทรัพย์สินของกระทรวงการคลังอันเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ในการออกตราสารทุน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยประธาน คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทน. ๕๘/๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการกองทุนรวมวายุภักษ์ไว้

/โดยเฉพาะ...

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่.....๑/๒๕๖๖.....วันที่.....๕ มกราคม ๒๕๖๖.....
วาระที่.....๕.๓.....สังกัด.....สำนักกฎหมาย.....
เรื่อง พหุหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๖๔๔๐๗๐๑๒๐)

- ๒ -

โดยเฉพาะ ฉะนั้น ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงส่งผลให้กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง มีสถานะเป็นหน่วยงานภายใต้ การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อรวมข้อมูลผู้ถือครองหุ้น ได้แก่ ๑) กระทรวงการคลัง ถือครองหุ้น ร้อยละ ๔๗.๘๖ ๒) ธนาคารออมสิน ถือครองหุ้นร้อยละ ๒.๑๓ ๓) กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ. เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ ๔) กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง โดย บลจ. กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ถือครองหุ้นร้อยละ ๘.๕๔ รวมกันเท่ากับร้อยละ ๖๗.๐๗ ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐถือครองหุ้นเกินกว่า ร้อยละห้าสิบ และส่งผลให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ยังคงมีสถานะเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามแนวทางการตีความกฎหมาย คำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว (เทียบเคียงตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ วาระที่ ๔.๑) อีกทั้ง ยังส่งผลให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และ พนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นพนักงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ มีสถานะเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ด้วย และด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลให้การถือครองหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีรัฐถือครองหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ยังคงมีสถานะเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามนัยนิยาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ และคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีสถานะเป็น “พนักงาน” ตามนัยนิยามตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ นั้น มีสถานะเป็น “เจ้าพนักงานอื่นตามกฎหมายบัญญัติ” ซึ่งอยู่ในกรอบหน้าที่และอำนาจตรวจสอบและไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ ประกอบมาตรา ๔ ของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

/อนึ่ง...

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่.....๑/๒๕๖๖.....วันที่.....๕ มกราคม ๒๕๖๖.....
วาระที่.....๕.๓.....สังกัด.....สำนักกฎหมาย.....
เรื่อง.....หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนพนักงานบริษัท การบินไทย
จำกัด (มหาชน) (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๖๕๕๐๐๗๐๑๒๐).....

- ๓ -

อนึ่ง สำหรับประเด็นที่หารือว่า หากยังคงมีอำนาจตรวจสอบและไต่สวน จะปรับบทความผิดตามกฎหมายใด เห็นว่าการพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่ และปรับบทกฎหมายใดนั้น เป็นอำนาจดุลพินิจของผู้มีอำนาจตรวจสอบและไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในชั้นนี้ จึงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวินิจฉัยหรือให้ความเห็นแต่ประการใด

(นายสุเทพ ทวีโชติธนากุล)
ผู้ช่วยเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒๖ มี.ค. ๒๕๖๖

ภาคผนวก ๕
มติเกี่ยวกับ
องค์การค้าของ สกสค.
และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้าของ สกสค.

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๘ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง... ส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะขององค์การการค้าของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การการค้าของ สกสค. (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๖๒๔๐๑๐๔๕๐๐)

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบดำเนินงานด้านสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินงานตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงเป็นหน่วยงานของรัฐ

องค์การค้า สกสค. เป็นส่วนงานหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๘๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาว่าด้วย การบริหารสำนักงาน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ (๑๔) องค์การค้าของ สกสค. จึงเป็นหน่วยงานของรัฐ สอดคล้องกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๕๖/๒๕๔๖ และเรื่องเสร็จที่ ๑๒๖/๒๕๔๙

ผู้อำนวยการองค์การค้าของ สกสค. ผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การค้าของ สกสค. ที่ปรึกษาองค์การค้าของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้าของ สกสค. เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การค้าของ สกสค. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการบริหารองค์การค้าของ สกสค. ตามข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาว่าด้วยการบริหารงานขององค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๐ มีอำนาจพิจารณางบประมาณขององค์การค้า อนุมัติการจ่ายเงิน และดำเนินการธุรกรรมทางการค้าในส่วนที่เกินจากอำนาจของผู้อำนวยการ คณะกรรมการบริหารองค์การค้าของ สกสค. เป็นกรรมการของหน่วยงานของรัฐ จึงมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ในอำนาจใต้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ประกอบกับ

/คณะกรรมการ ป.ป.ช. ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วาระที่ ๕๘ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะขององค์การการค้าของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การการค้าของ สกสค. (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๖๒๔๐๐๑๔๕๐๐)

- ๒ -

คณะกรรมการ ป.ป.ช. เคยมีมติในการประชุมครั้งที่ ๘๕๙ - ๓๐/๒๕๖๐ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งมีมติว่า ผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค. เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวน ดังนี้ เมื่อมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค. และพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การการค้าของ สกสค. มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐาน ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้

..... เจ้าของเรื่อง
 ผู้จัดทำ
 ผู้ตรวจ
 อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๒

มติเกี่ยวกับ

นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง วินิจฉัยเกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาของผู้ปฏิบัติหน้าที่
นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย (คดีหมายเลขคำที่ ๙๔-๑-๔๓๕/๒๕๖๑)

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า นิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ได้มีการกำหนดขึ้นโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งหมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ แต่จากรายงานการไต่สวนเบื้องต้น เหตุเกิดในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓ ก่อนพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาฉบับดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญาก่อนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดนิยามของเจ้าพนักงาน อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด และจากการได้ศึกษาวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาพบว่า ศาลฎีกาได้วินิจฉัยสถานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา โดยการจะพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นเจ้าพนักงาน ต้องพิจารณาว่าบุคคลนั้นเป็นข้าราชการหรือมีบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดให้เป็นเจ้าพนักงานหรือไม่ หากมิใช่ข้าราชการหรือไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดดังกล่าว ก็ไม่อยู่ในฐานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา จากข้อเท็จจริงในสำนวนคดี พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔ กำหนดว่า “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา และ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ว่าด้วย คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๕ (ข) (๑) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ต้องไม่เป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัย และการรับเบี้ยประชุมจะได้รับจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่มหาวิทยาลัยได้รับนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้แผ่นดิน ตามระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ จึงมิใช่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และมีใช้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากไม่ใช่บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงาน

/ในสถาบัน ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕
 วาระที่ ๕.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย
 เรื่อง วินิจฉัยเกี่ยวกับสถานะความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาของผู้ปฏิบัติหน้าที่
 นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย (คดีหมายเลขดำที่ ๙๔-๑-๔๓๕/๒๕๖๑)

- ๒ -

ในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้
 ของสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีได้กำหนดให้
 ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการ สภามหาวิทยาลัยเป็นเจ้าพนักงาน ดังนั้น นายกสภา
 มหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ จึงมิใช่
 เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ทั้งนี้ ให้แจ้งสำนักคดีเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยให้ถือว่าที่ประชุม
 ได้รับรองมติการประชุมแล้ว

..... เจ้าของเรื่อง

..... ผู้จัดทำ

..... ผู้ตรวจ

..... อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๗
มติเกี่ยวกับ
คณะกรรมการกฤษฎีกา

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ขอรื้อนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายเสียงข้างมากเห็นว่า

ประเด็นที่ ๑ กรรมการกฤษฎีกาเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ บัญญัติ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ จากคำนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ดังกล่าวสามารถแบ่งกลุ่มบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

กลุ่มที่ ๒ กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

กลุ่มที่ ๓ บุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

เมื่อพิจารณาความหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐตามคำนิยาม ในกลุ่มที่ ๒ “กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ” แล้วจึงเห็นว่า ตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเป็นตำแหน่งในคณะกรรมการกฤษฎีกา และตามพระราชบัญญัติ

/คณะกรรมการ ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ขอรื้อนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ๒ -

คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ ได้กำหนดให้ “คณะกรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ และเสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย จึงเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ โดยมีต้องพิจารณาว่าเป็นบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ เนื่องจากการพิจารณาในประเด็นการใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองนั้น เป็นบทบัญญัติที่ขยายความคำว่า “บุคคลหรือคณะบุคคล” ซึ่งเป็นบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในกลุ่มที่ ๓

ดังนั้น ตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” จึงเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔

ประเด็นที่ ๒ กรรมการกฤษฎีกาเป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) กำหนดให้การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่มีผู้ใช้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีได้มีกฎหมายอื่นกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๘) อีกทั้งมีใช้ตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่

/คณะกรรมการ ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ขอรื้อนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ๓ -

คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ดังนั้น ตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” จึงมิได้เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒)

ประเด็นที่ ๓ กรณีที่กรรมการกฤษฎีกาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) และยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาในขณะเดียวกัน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. (ด้านกฎหมาย) ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕ วาระที่ ๖.๑ ได้วินิจฉัยตีความคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกสามปี ตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือมาตรา ๑๐๓ เท่านั้น เมื่อตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” มิได้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ จึงมิได้อยู่ในความหมายของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒) ดังกล่าว ดังนั้น กรณีที่กรรมการกฤษฎีกา ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามมาตรา ๑๐๒ (๗) และดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาด้วยในขณะเดียวกัน ซึ่งต่อมาเมื่อได้พ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงแล้วแต่ยังดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาอยู่ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามมาตรา ๑๐๒ (๗) โดยไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุก ๓ ปี ขณะดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกา

/ฝ่ายเสียง ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ขอรื้อนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ๔ -

ฝ่ายเสียงข้างน้อยเห็นว่า

ประเด็นที่ ๑ กรรมการกฤษฎีกาเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ หรือไม่

ฝ่ายเสียงข้างน้อย เห็นว่า คำนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ สามารถแบ่งกลุ่มบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

กลุ่มที่ ๒ กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

เมื่อพิจารณาความหมายคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามคำนิยามในกลุ่มที่ ๒ “กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนด ให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย” เห็นว่าตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ กำหนดให้ “คณะกรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ และเสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย ซึ่งเป็นเพียงที่ปรึกษาทางกฎหมายของรัฐบาล มีหน้าที่ในการตรวจ พิจารณาร่างกฎหมาย และให้ความเห็นทางกฎหมายการทำงานทำในรูปแบบองค์คณะ และการให้ความเห็นได้จัดทำในรูปแบบบันทึกของสำนักงาน

/คณะกรรมการ ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ขอรื้อนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ๕ -

คณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่ละคณะเป็นผู้พิจารณา จึงไม่ใช่กรรมการที่มีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครอง ดังนั้น “กรรมการกฤษฎีกา” จึงไม่เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔

ทั้งนี้ เมื่อ “กรรมการกฤษฎีกา” ไม่เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นที่ ๒ และ ๓ ที่ว่าตำแหน่ง “กรรมการกฤษฎีกา” มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

ที่ประชุมจึงมีมติให้นำความเห็นที่ประชุมทั้งสองฝ่าย เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป

 เจ้าของเรื่อง

 ผู้จัดทำ

 ผู้ตรวจ

 อนุกรรมการและเลขานุการ

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๕
วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย
เรื่อง ขอรื้อถอนนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ แต่มีผู้ใช้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มีหน้าที่ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีได้มีกฎหมายอื่นกำหนดให้ผู้ใช้ดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๒ (๘) อีกทั้งมีใช้ตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มี หน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น ตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาจึงมิได้เป็นตำแหน่ง ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม (๒)

ทั้งนี้ กรณีที่กรรมการกฤษฎีกาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาในขณะเดียวกันด้วย ดังนั้น เมื่อพ้นจากตำแหน่ง ปลัดกระทรวงแล้ว แต่ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาอยู่ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามมาตรา ๑๐๒ (๗) โดยไม่ต้องยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุก ๓ ปี ในขณะที่ดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาแต่อย่างใด

(นายเทพ ทวีโชติธนากุล)

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒๖ ต.ค. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ๘
มติเกี่ยวกับ
อนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรศัพท์
สำนักงาน กสทช.

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่..... ๘/๒๕๖๕..... วันที่..... ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕.....
วาระที่..... ๕.๓..... สังกัด..... สำนักกฎหมาย.....
เรื่อง..... สำนักพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน ขอหารือว่า คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กรการปราบปรามฯ และอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่.....

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามที่สำนักกฎหมายเสนอว่า อนุกรรมการพิจารณาอนุญาตด้านกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนกรณีของคณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กรการปราบปรามฯ ให้สำนักกฎหมายดำเนินการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นการแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการโดยอาศัยอณุญาตภายในหน่วยงาน และการตีความบทนิยามตามมาตรา ๔ ว่า หากได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแล้ว จะต้องใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย ตามข้อสังเกตของนายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข กรรมการ ป.ป.ช. โดยให้เสนอคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณา แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

(นายเทพ ทวีโชติธนากุล)
ผู้ช่วยเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๑๐ พ.ค. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ๙
มติเกี่ยวกับ
คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประปา

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕
 วาระที่ ๕.๔ สังกัด สำนักกฎหมาย
 เรื่อง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสถานะของคณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ในส่วนที่กล่าวว่า “...และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ...” ต้องพิจารณาจากสถานะของการประปานครหลวง ซึ่งเป็นที่มาของ “คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร” กล่าวคือ การประปานครหลวงเป็นนิติบุคคลและเป็นรัฐวิสาหกิจ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ มีภารกิจหลักในการจัดหาแหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในกิจการประปา ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ และมาตรา ๒๔ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการการประปานครหลวงมีอำนาจหน้าที่ในการวางข้อบังคับการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการการประปานครหลวง ซึ่งคณะกรรมการการประปานครหลวงได้อาศัยอำนาจของบทบัญญัติดังกล่าวออกข้อบังคับการประชุม ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยข้อ ๑๗ กำหนดให้คณะกรรมการการประปานครหลวงมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่างๆ ได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์การร่างกฎหมายของคณะกรรมาธิการฯ ซึ่งได้แยกประเภทบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็น ๓ ประเภท และได้แยกคณะกรรมการ อนุกรรมการ ออกจากประเภทบุคคลที่ใช้อำนาจปกครองไว้ ดังนั้น การพิจารณาบทนิยามคำว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนของการประปานครหลวงหรืออนุกรรมการ จึงต้องแยกพิจารณากับบุคคลที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจปกครอง

ในการพิจารณาถึงสถานะของคณะกรรมการ อนุกรรมการ จะต้องพิจารณาจากกฎหมายที่ให้อำนาจในการแต่งตั้งเป็นสำคัญ กรณีของ “คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร” การประปานครหลวง นั้นพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๔ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการการประปานครหลวงมีอำนาจวางข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของการประปานครหลวง โดยกฎหมายมิได้กำหนดให้ข้อบังคับที่ออกตามความในมาตรา ๒๔ (๒) จะต้องประกาศราชกิจจานุเบกษาจึงจะมีผลใช้บังคับได้ ดังเช่นข้อบังคับอื่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๔ (๔) แต่อย่างไรก็ตาม ข้อบังคับการประชุมการประปานครหลวงดังกล่าวจะมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ข้อบังคับดังกล่าวก็มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง จึงเป็นอนุกรรมการของรัฐวิสาหกิจ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสาวจिरาพร บุรินทรวานิช)
 อนุกรรมการและเลขานุการ

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕
วาระที่ ๕.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย
เรื่อง เสนอพิจารณาความคิดเห็นของคณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ กรณีสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ของคณะกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ
ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ว่า คณะกรรมการพัฒนาองค์กร การประปา
นครหลวง พิจารณาจากสถานะของการประปานครหลวงซึ่งเป็นหน่วยงานที่แต่งตั้ง และโดยที่คณะกรรมการ
พัฒนาองค์กรได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการการประปานครหลวง ตามข้อบังคับการประปานครหลวง ฉบับที่ ๑
ว่าด้วยการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ ที่ออกตามความ
มาตรา ๒๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ เมื่อการประปานครหลวงเป็นนิติบุคคลและ
เป็นรัฐวิสาหกิจ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการประปานครหลวง
พ.ศ. ๒๕๑๐ มีภารกิจหลักในการจัดหาแหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในกิจการประปา ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา
ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และแม้ข้อบังคับการประปานครหลวงดังกล่าว จะมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แต่ก็มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาองค์กร การประปานครหลวง จึงเป็นคณะกรรมการ
ของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายภูเทพ ทวีโชติชนากุล)
ผู้ช่วยเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒๘ ก.ย. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ๑๐
มติเกี่ยวกับ
กรรมาธิการวิสามัญ

มติการประชุม
คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕
วาระที่ ๒.๑ สังกัด สำนักกฎหมาย
เรื่อง ข้อหาหรือปัญหาเกี่ยวกับความเป็น เจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ของกรมการ
วิสามัญฯ (เรื่องกล่าวหาเลขดำที่ ๒๔๕๐๐๑๓๖๗๔)

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีความเห็นแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายเสียงข้างมาก เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำว่า “เจ้าพนักงาน” ตามมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ระบุว่า “บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” ฉะนั้น แม้ว่าตำแหน่งกรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะมีได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงให้เป็นเจ้าพนักงาน แต่เมื่อพิจารณาถึงที่มา กรอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๔๔ และกฎหมายอื่น ๆ เช่น พระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของกรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วจะพบว่า ไม่ว่าจะที่มาเกี่ยวกับการแต่งตั้งและกรอบภารกิจตามที่ระบุไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับภารกิจในลักษณะของงานภาคราชการทั้งสิ้น มิใช่ภารกิจในภาคของงานเอกชน แต่อย่างใด ฉะนั้น บุคคลผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงเป็นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งมีสถานะเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามความในมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา และถือเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตรวจสอบหรือไต่สวน

/ฝ่ายเสียง...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕
วาระที่ ๖.๑ สังกัด สำนักกฎหมาย
เรื่อง ข้อหาหรือปัญหาเกี่ยวกับความเป็น เจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ของกรมการธิการ
วิสามัญ (เรื่องกล่าวหาเลขคำที่ ๖๔๔๐๐๑๓๖๗๕)

- ๒ -

ฝ่ายเสียงข้างน้อย เห็นว่า “คณะกรรมการการ” และ “กรรมการการ” มีที่มาตามรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับการประชุมของสภา โดยการแต่งตั้งของสภาซึ่งไม่ได้มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือการทำงานของสภาในการกระทำกิจการ พิจารณาขอหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา แล้วรายงานให้สภาทราบเท่านั้น โดยข้อเท็จจริงในเรื่องนี้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่เพียงพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจอนุมัติเรื่องใดหรือมีอำนาจในการลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือใช้อำนาจทางปกครอง และไม่ถือเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “เจ้าพนักงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่อย่างใด

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติตามเสียงข้างมากกว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ มีสถานะเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามความในมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา และถือเป็น “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ภายใต้บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตรวจสอบหรือไต่สวน

ทั้งนี้ ให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติการประชุมแล้ว

.....เจ้าของเรื่อง
.....ผู้จัดทำ
.....ผู้ตรวจ
.....อนุกรรมการและเลขานุการ

มติการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ด้านกฎหมาย)

ครั้งที่.....๑๖/๒๕๖๕.....วันที่.....๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕.....
วาระที่.....๕.๑.....สังกัด.....สำนักกฎหมาย.....
เรื่อง ข้อหาหรือปัญหาเกี่ยวกับความเป็นเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ.....
ของกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (เรื่องกล่าวหาเลขคดีที่ ๖๔๔๑๑๓๖๗๔)

- ๒ -

ซึ่งมีสถานะเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามความในมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา และถือเป็น “เจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ภายใต้บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตรวจสอบหรือไต่สวน

(นายภูเทพ ทธิโชติธนากุล)

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒๘ ก.ย. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ๑๑
มติเกี่ยวกับ
ผู้อำนวยการโรงเรียน
ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

มติการประชุม

คณะกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจําจังหวัดนครศรีธรรมราชขอทวงหรือสละความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของ
ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า โรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสถานะเป็นองค์กรเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครองของรัฐในการจัดให้บริการสาธารณะด้านการศึกษา โดยได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของโรงเรียน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชและกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุมการอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ซึ่งในการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญดังกล่าว มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียน รัฐไม่มีอำนาจในการแต่งตั้งและไม่มีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้บริหารโรงเรียนแต่อย่างใด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสถานะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ โรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญจึงมีใช้หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดใหม่ไทยเจริญ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงไม่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจําจังหวัดนครศรีธรรมราชทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติที่ประชุมแล้ว

..... เจ้าของเรื่อง
..... ผู้ร่าง
..... ผู้ตรวจ
..... อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๑๒

มติเกี่ยวกับ

คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ
ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๑ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง ขอหารือสถานะความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของตำแหน่ง คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผง ที่ ๒๑๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นการแต่งตั้งคณะบุคคลโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบ หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ของประกาศฉบับดังกล่าว อันมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการ และมีลักษณะการดำเนินงานในการจัดทำบริการสาธารณสุขด้านสาธารณสุขซึ่งเป็นการกิจของรัฐตามกฎหมาย กำหนด จึงสอดคล้องกับความหมายของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่บัญญัติว่า “...และบุคคลหรือ คณะบุคคล บรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้น ในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ...” ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลโผงเผงจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง ทราบ เพื่อดำเนินการ ต่อไป โดยให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติที่ประชุมแล้ว

.....
.....
.....
.....
.....

เจ้าของเรื่อง
ผู้ร่าง
ผู้ตรวจ
อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๑๓

มติเกี่ยวกับ

คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ
ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่เทศบาลตำบลนาเรือง

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง ทหหรือข้อกฎหมายความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล
ตำบลนาเรื่อง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เป็นกองทุนซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๘) (๙) และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับ บุคคลในพื้นที่ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่น ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกัน สุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ โดยอำนาจในการดำเนินงาน บริหารจัดการ และการกำกับ ดูแลเป็นอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจการ ทางปกครองแทนรัฐตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

ฉะนั้น การแต่งตั้ง การดำเนินงาน และการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน หลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเรื่อง กระทำโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๗ ประกอบประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเรื่อง มีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาอนุมัติแผนการเงินประจำปีของกองทุนหลักประกันสุขภาพ พิจารณาอนุมัติโครงการ หรือ กิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน สนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงบริการ สาธารณสุข พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน รายงานการรับเงิน การจ่ายเงิน และเงิน คงเหลือของกองทุนหลักประกันสุขภาพ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติ หน้าที่คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพมอบหมาย ตามประกาศฯ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ การใช้อำนาจของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาเรื่อง จึงเป็นการใช้อำนาจ ทางปกครองของรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบ

/ให้ใช้อำนาจ...

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๓ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง หารือข้อกฎหมายความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล
ตำบลนาเรียง

- ๒ -

ให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล ตำบลนาเรียง และคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล ตำบลนาเรียงแต่งตั้งและมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการระบบ หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ จึงมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา ๑ (๑๖) ทั้งนี้ ให้ดำเนินการโดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุมครั้งก่อน

.....เจ้าของเรื่อง
.....ผู้จัดทำ
.....ผู้ตรวจ
.....อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ๑๔
มติเกี่ยวกับสภาวิศวกร

มติการประชุม

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๗/๒๕๖๕ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

วาระที่ ๕.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย

เรื่อง สถานะของคณะกรรมการสภาวิศวกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกฎหมายใช้ถ้อยคำว่า “ที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย” นั้น แตกต่างจากบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งกฎหมายใช้ถ้อยคำว่า “ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม” และเป็นถ้อยคำเดียวกับบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การตีความถ้อยคำของบทนิยามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวย่อมต้องแตกต่างกัน และหากกฎหมายประสงค์จะกำหนดให้องค์กรเอกชนซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครองของรัฐเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔ ก็จะต้องคงไว้ซึ่งความหมายของบทนิยามเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

การพิจารณาสถานะของคณะกรรมการสภาวิศวกร จะต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่เป็นกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้สภาวิศวกรมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการสภาวิศวกรทำหน้าที่บริหาร จำนวน ๒๐ คน ประกอบด้วย กรรมการที่มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกสภาวิศวกร ๑๕ คน และกรรมการที่มาจากการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีจากการเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อีก ๕ คน รายได้ของสภาวิศวกรมาจากค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมของสมาชิก สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้เป็นผู้สอบบัญชี รัฐไม่มีอำนาจแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุด บุคลากรของสภาวิศวกรมิใช่ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ สภาวิศวกรจึงเป็นองค์กรวิชาชีพ มีสถานะเป็นเอกชนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐในฐานะที่รัฐเป็นเจ้าของ มีลักษณะเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง เช่นเดียวกับสภาวิชาชีพอื่น ซึ่งเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพนี้ มาจากการที่รัฐเพียงแต่ประสงค์จะให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเพื่อป้องกันมิให้เป็นอันตรายต่อประชาชนที่มาใช้บริการ ก่อนออกใบอนุญาตต้องมีการตรวจสอบว่ามีความรู้ทางวิชาการ แต่รัฐไม่ประสงค์จะควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนี้ด้วยตนเองโดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐจึงตรากฎหมายจัดตั้งองค์กรวิชาชีพขึ้น โดยเป็นการควบคุมกันเองที่รัฐให้การรับรองซึ่งมิใช่การควบคุมของรัฐโดยตรง และการดำเนินกิจกรรมของสภาวิศวกรมิใช่เป็นการจัดทำบริการสาธารณะส่วนรวมซึ่งจะถือว่าเป็นภารกิจพื้นฐานที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กิจการที่สภาวิศวกรดำเนินการจึงมิใช่กิจการอื่นของรัฐ

/ดังนั้น ...

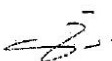
มติการประชุม
คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

ครั้งที่ ๗/๒๕๖๕ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕
วาระที่ ๕.๒ สังกัด สำนักกฎหมาย
เรื่อง สถานะของคณะกรรมการสภาวิศวกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

- ๒ -

ดังนั้น คณะกรรมการสภาวิศวกรจึงมีมติคณะบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือ
ได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในกิจการอื่นของรัฐ คณะกรรมการสภาวิศวกรจึงไม่เป็น
เจ้าหน้าที่ของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ให้ถือว่าที่ประชุมได้รับรองมติการประชุมแล้ว

(นางสาวจิราพร บุรินทร์วานิช)
อนุกรรมการและเลขานุการ

สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๑๖๑ ถนนนบพบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ สายด่วน ป.ป.ช. ๑๒๐๕ โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๑๓

www.nacc.go.th